

DIRVA

THE FIELD

Nr. 7
Vasaris - Feb. 12, 1953
Cleveland, Ohio

Vasaris 16

Kiekvienos tautos augščiausias siekimas — tapti nepriklausoma valstybe. Ir kol to tikslo atsiekiama, reikia nemažai ir pastangų padėti, ir sugebėjimą įrodyti, ir kraujo pralieti. Ir lietuvių tauta, kol atsieks savo nepriklausomos valstybės, daug kartų buvo plugdyta kraujuje, daug gaisrų, savom ir svetimom rankom įdegtų, degino mūsų žemę.

Lietuvių tauta, po ilgai trukusių vergijos, nepriklausomybės laime vėl naudojosi nuo 1918 metų pradžios iki 1940 metų vidurio. Taigi tik 22 metus, ir tai dar daug laiko ir jėgų eikvojant valstybės sienų apginiui, ir nepriklausomybės išsaugojimui. O šiandien švenčiame 35-ąsias Lietuvos Respublikos atkūrimo metines. Taigi daugiau kaip trečdalis laiko vėl vergijoje, ir dar tokioje, kurios naikino galios žmonija dar nebuvo pažinusi.

Eilę metų lietuvių tauta tą vergiją nešė lyg ir apleista, lyg savo didžiam varge visų užmiršta. Mat, pasaulis komunistų buvo įtikintas, o gal teisingiau pasakius apgautas, kad su pavergtaisiais ne tik nieko bausis neįvykę, bet jie dar ir esą patenkinti, savanoriškai įsijungę. Toks galingųjų tikėjimas mums skaudžiai kaštavo. Lietuvių tauta buvo suplėšyta ir išsklaidyta.

Bet viskam ateina galas. Atėjo tikėjimų, kada komunistinis pavergimo batas užlipo ant galingųjų kojos... Tik tada buvo apsidairyta, kad buvo pasukta bausis absurdo keliu ir kad komunistinis chamas veržiasi nieko nepaisydamas.

Mums pasidarė kaip ir lengviau. Bet tik mums, kurie esame čia, už komunistinio siautė-

jimo ribos. Gi pagrindinei tautos daliai, esančiai vergijoje, nieko naujo dar neįvykę: tie patys trėmimai, tas pats šaudymas, kasdien gilinama vergija. Jie, kančiai palikti, laisvę pajus tik tada, kada baigsis kalbos ir prasidės veiksmai. Be kovos, be kančios, kaip ir paprastai tokiomis atvejais būna, laisvė neišauš. Ji turi būti nuprausta krauju ir nudžiuvinta gaisrais.

Ar dabar, kada švenčiame tą brangią sukaktį, mes jau galime teigti, kad kalbos baigiasi ir jau reikia laukti ugnies? Ne. Kalbos tik gerai pradėtos. Ir tik dabar, kada Amerikos vadovybė pasikeitė. Su tuo pasikeitimu pajusta, kad šunkeliai paliekami, o daiktai pradami vadinti tikraisiais vardais. Pajusta, kad užpuolikas suprastas ir jį sudrausti pradėta įieškoti priemonių.

Bet iki mūsų laisvės aušros kelias dar tolimas. Juk visi matome, kad ir anglai ir prancūzai ir vokiečiai nėra dar tokioje padėty, kad galėtų būti jėga. Jėga ne tik atsverianti, bet ir nugalinti. Dar ten tebėra nenugelta vidinė pačių baimė ir nesukauptas pasiryžimas pergalai. O kol to nėra — negali ir mums ateiti laisvė.

Dabartinė mūsų didžioji pareiga — yra telkimas visų pastangų įtikinti tariamas ir tikrąsias jėgas, kad komunizmas nėra jėga, kuri bus atstumta propagandinėmis priemonėmis. Ją reikia sumušti ir sunaikinti.

Jei tuo įtikės — mes laisvės greičiau sulauksime, gi jei ne — tauta bris neapskaučiuojamai baisių kalvarių kelių ir gal bus net nukryžiuota.

Tat ir ši, lietuvių tautos šventė, mums yra ne graži praeties

Ruoškimės i Philadelphia

Kovo 14 ir 15 Philadelphiajose šaukiamas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimas. Jau beveik visi skyriai yra išrinkę atstovus, iš anksto aptaria seimo klausimus — žodžiu sakant, rengimasis seimui vyksta.

Seimo posėdžiai kovo 14 dieną (šeštadienį), prasidės ADELPHIA viešbutyje, kampas Chesnut ir 13-tosios gatvių, 10 valandą prieš piet.

Iš toliau atvykstantiems reiks iš anksto užsisakyti kambarius, kurių yra rezervuota tame pačiame viešbutyje.

Užsisakyti kambarius reikia kiek galima greičiau, geriausiai dar prieš kovo 1 dieną. Tai yra reikalinga tam, kad būtų iš anksto aišku, ar nereikės padaryti papildomų rezervacijų.

Bet, šalia seimo posėdžių, Philadelphiajose dar yra numatyti ir kitas dalykas, į kurį

skaitlinė, bet naujas ryžto ir pareigos priminimas. Priminimas kiekvienam laisvėje gyvenančiam lietuviui, kad tautos laisvė tebėra sutrypta ir ją būtinai reikia prikelti. B. G.

kviečiame atkreipti dėmesį. Šeštadienio vakare, kovo 14, tame pačiame viešbutyje, kur bus seimas, rengiamas viešas pokylis — banketas. Pokylis nešiai jau pasilinksminimo tikslu, bet visuomeninės ir politinės reikšmės pokylis, kurį būtų galima palyginti su daugelio atmenamaisiais Amerikos Lietuvių Misijos rengtais pokyliais, savo laiku pralaužusiais ledus Lietuvos klausimui i Amerikos politinius sluoksnius.

Šis, Philadelphiajose rengiamasis, pokylis skiriamas visiems lietuviams Amerikoje puikiai pažįstamam bei žinomam asmeniui — adv. Antanui Oliui pagerbti. Kad jis lietuvių pagarbos yra nusipelnęs, to nereikia įrodinėti. Šio pagerbimo prasmė yra ne tik parodyti tai, kas savaime suprantama, bet taip pat ir amerikiečių atitinkamiems politiniams sluoksniams parodyti, kad lietuviui moka savo įgytųjų veiklų įvertinti, kad jie yra su jais.

Antanas Olis, pirmasis Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas, ir dabar tebe-

(Perkelta i 8 pusl)

VILTIES NAMAI

Šią savaitę i Vilties-Dirvos namo talką vėl įsijungė keli talkininkai.

Iš Hudson, N. Y., su gerais linkėjimais, \$10.00 atsiuntė J. Vėgelis. Iš Hollywood, Cal., senas Dirvos skaitytojas J. Milijonas atsiuntė \$5.00 ir palinkėjo, kad iš tų mažų aukų išaugtų dideli darbai. Iš Lincoln, Nebr. atsiuntė Tadas Palionis su \$5.00.

Gi Tautinių Korporacijų Sambūris Chicagoje, namą parėmė \$25.00 auksa. Sambūrio pirmininkas S. Švedas rašo: "Norėdami nors mažą auką paremti Jūsų pastangas įsigyti nuosavus namus, siunčiame \$25.00 ir linkim daug sėkmės Jūsų numatytose darbuose". Čia tenka priminti, kad Tautinių Korporacijų Sambūris Chicagoje yra i Vilties Draugiją įstojes su \$100.00 įnašu. Taip pat Sambūris aktyviai paremia kiekvieną gražų sumanymą. Chicagojei pavyzdžiū turėtų pasiekti ir kiti panašūs sambūriai.

Mus pradžiugino ir SLA 14-toji kuopa, iš Clevelando, i Vil-

ties Draugiją įstojusi nariu su \$50.00 įnašu. I Vilties Draugiją įstojo ir šeši mūsų bendraminčiai iš Venezuelos.

VILTIES DRAUGIJOS NARIAI

SLA 14 kuopa, Cleveland \$50.00	
Diržys Antanas, Venezuela	10.00
Nausėdas Kazys, Venezuela	10.00
Šiaudikis Romas, Venezuela	10.00
Baliutavičius Mečys, Venezuela	10.00
Jonaitis Vytautas, Venezuela	10.00
Jonaitienė Birutė, Venezuela	10.00
Viltis laukia talkos ir iš kitų bendraminčių, esančių įvairiuose pasaulio kraštuose. Rašyti: Viltis, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.	

VISAM PASAULY

• New Yorko miestas atšventė 300 metų įkūrimo sukaktį. Lyginant su senaisiais Europos miestais tai dar nedidelis amžius. New Yorko dabar yra 8,053,00 gyventojų. Su priemiesčiais net 12,000,000.

• Eisenhowerio vyriausybė pradėjo plačią taupumo politiką. Norima sumažinti tarnautojų skaičių, išvengti nereikalingų ir brangių valdinių statybų. Norima sutaupyti 8,6 milijonus dolerių.

• Iš visų pasaulio kampų pasigirdo balsai, kad Amerika, su naujos vyriausybės atėjimu, pradėjo veiklą ir pozityvią užsienio politiką.

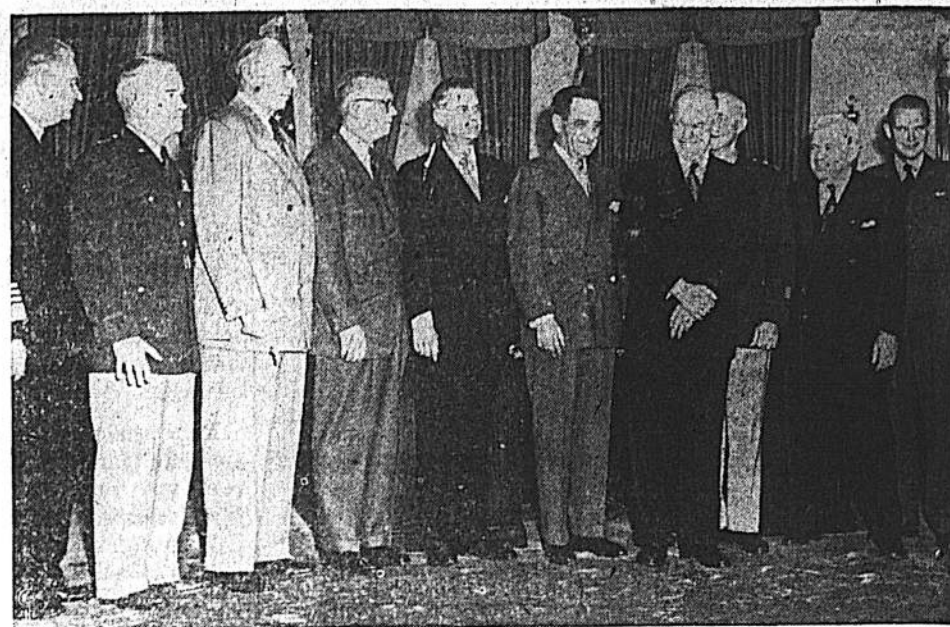
• New Yorko rastas savo bute miręs, su įvairių į krūfinę geležinių virbų, atominės fizikos mokslininkas James Doyle.

• Prezidentas Eisenhower pasiuntiniu i Maskvą paskyrė Charles Bohlen buv. Jaltos ir kitose konferencijose vertėju. Buvęs Maskvoj atstovu George Kenan paskirtas i Šveicariją.

• Amerikoje panaikinta atlyginimų kontrolė. Panaikinta ir didelė dalis kainų kontrolės. Manoma, kad būtų kainų kontrolė dar kurį laiką bus palikta.

• Tarp Vokietijos ir Egipto vyksta ekonominės derybos. Vokiečiai nori užimti anglų turėtą prekybinę padėtį.

• Vakarų Vokietijos kancleris Adenauer už poros mėnesių atvyks i JAV aptarti aktualijų Vokietijos reikalų.

Po gynybos valdininkų priesaikos Baltuose Rūmuose. Iš kairės: adm. William Fechteler — laivyno operacijų vadas, gen. J. L. Collins — sausumos armijos šefas, Roger M. Kyes, pasiuntinys, Robert T. B. Stevens — sausumos armijos sekretorius, Robert Anderson — laivyno sekretorius, Herold E. Talbot — oro jėgų sekretorius, prezidentas Eisenhower, gen. Omar Bradley — vyriausio štabo viršininkas, Charles E. Wilson — gynybos sekretorius ir gen. H. Vandenberg — oro jėgų viršininkas.

Švedai reaguoja i estų deklaraciją

ESTŲ EKZILINĖS VYRIAUSYBĖS SUDARYMAS IR ŠVEDIJOS REAGAVIMAS. — OESTEN UNDEN POLITIKA. — PABALTIEČIŲ ISDAVIMO KALTININKAI. — LAIKAI KEIČIASI, BET DARO TĄ PATĮ.

(Mūsų Švedijos bendradarbio)

"Radijas ir spauda Švedijoje var-

sario 1 d. paskelbė:

"Ryšyje su žiniomis, kad buvusiam ministeriui August Rei vadovaujant Oslo sudaryta estų ekzilinė vyriausybė, švedų užsienio departamentas Rei šiomis dienomis pareiškė: Švedijos vyriausybė laikosi, kaip žinia, taisyklės, kad azyliaus teisėmis Švedijoje besinaudoją politiniai pabėgėliai negali čia vystyti politinės veiklos. Todėl, aišku, negali būti leista, jei Oslo sudarytos estų ekzilinės vyriausybės nariai, norintys ir toliau čia krašte gyventi, atlikti Švedijoje bet kokias vyriausybės funkcijas".

Tikrai, prieš kokią savaitę Norvegijos sostinėje, Oslo, susirinkę estai veikėjai sudarė ekzilinę vyriausybę. Oslo pasirinkta todėl, kad savu metu, vokiečių okupacijos Quislingo vyriausybė, pripažinusi Lietuvos ir Latvijos įjungimą Bolševikijon, dėl vietinių estų apskurimo, Estiją "pamiršo". Norvegija ir dabar, kaip ir JAV, bolševikinio smurto prieš Estiją neįteisinia. Bet dauguma ekzilinės estų vyriausybės narių, kaip ir pats August Rei, gyvena Švedijoje, kur ir didelė dauguma, dvidešimt keturi tūkstančiai estų pabėgėlių. A. Rei, žinomas estų socialdemokratų vadas, buvęs vieną periodą Estijos "vyriausiuoju", valstybės galva, Estijos okupacijos metu ministras Maskvoje, vyraus veiklus, bet drauge gerai orientuotas ir saikus. Yra įsigijęs Švedijos visuomenės ir politinių sferų visuotinis pagarbos.

Jo ir kitų estų politikų matyt buvo įsitikinta, kad metas ekzilinei vyriausybei sudaryti buvo neblogas. Pasirinkta Oslo, gi po sudarymo akto atgal i Švediją. Kas gi galėtų kliudyti? Juk apie kokią konkurenciją, švedų vyriausybei negalėtų būti kalbos. Estai pabėgėliai Švedijoje savo darbštumu ir sentūrumu taip pat per aštuonerius metus įsigijo gerą vardą. Tiesa, politinėse viršūnėse būta įsikarsčiavimo ir viešumon iškiliusių tarpusavių rietenų, bet nei kiek ne daugiau, kaip skaičiumi keliaropai mažesnė latvių kolonijoj. Svarbiausia: po Eisenhowerio ir "jo" užsienio reikalų ministro Dulles pareiškimų, kad ir Baltijos valstybių išlaisvinimas turi JAV vyriausybei rūpėti, turėjo Baltijos valstybių laisvės

reikalui ledinė atmosfera gi paritėti ir Švedijos, Oesten Undeno valdomam užsienio departamente. Po Švedijos dviejų neįginkluotų lėktuvų birželio mėnesį nežmoniško ir neteisėto iš bolševikų pusės nušovimo Baltijos jūroje. Po stačiai pasakisko, plačiausio masto Maskvos karinio špionažo Švedijoje atskleidimo ir kaltininkų sunkaus nuteisimo. Po Baltijos kraštų socialdemokratų partijų priėmimo naujan Vakarų darbo partijų internacionalan. Po naujausio bolševikinio žvėriškumo pasireiškimo Čekoslovakijoje, Vengrijoje, Rumunijoje, Rytų Vokietijoje ir pačioje Sovietų sąjungoje. Po visuotinio ir gilaus prablaivėjimo Vakarų pasaulyje raudonojo siaubo atžvilgiu. Ir pagaliau po to, kai net Švedijos socialdemokratų spaudoj kritiškai balsai Maskvos adresu ima vis dažnėti, ir garsiau ir atviriau skambėti.

Oesten Unden dar ir dar kartą parodė, kad jokie pasaulinės užsienio politikos ir jo paties krašto opinijos prablaivėjimai ir persilaužimai jo nei kiek nepaveikia. Jis stovi nepajudinamas kaip kokia raudono granito uola, tiek giedram ore, tiek audroje. Kietai ir šaltai pranešė jis savo ideologiniam bendraminčiui, kad jei jis nori kovoti dėl savo krašto, kaip saulės pateikėjimo laukiančio išlaisvinimo, tai tegul kelias kur kitur. Geriausia žinoma bolševikų okupuotą Estiją. Nes Undenui ir šiandien galioja gruodžio 5-tą 1945 m., per karštus debatus parlamente dėl 167 internautų baltiečių išdavimo Sovietams, jo padarytas pareiškimas: "Tegul geriau visi baltiečiai laisvu noru grįžta i savo tėvynes ir ten prisideda prie našaus atstatymo darbo. Juk kas gi anksčiau buvo tos Baltijos valstybės, jei ne laikini, pusiau diktatūriniai padarai? Dabar viešpataus ten pat stovi demokratinė santvarka".

Jo akys ir šiandien estai, latviai ir lietuviai Švedijoje, tai Sovietų pavaldiniai. Jis akyliai seka, kad valstybinės įstaigos jų kitaip neskaitytų ir nefraktuotų. 1945 m. pavasarį, naujojo socialdemokratų vyriausybės pėrmės užsienio reikalų ministerio pareigas Unden, kaip kurių kitų kolegų padedamas, pirmiausia dabartinio Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos pirmininko, profesorius Gun-

nar Myrdal, tada buvusio prarybės ministru, ruošėsi atiduoti bolševikams visus baltiečius pabėgėlius. Tik dėl 167 baltiečių neapsakomai ciniško ir žiauraus atidavimo bolševikams, krašte kilusi nepaprasta audra, "Folkstorm" teisingai pavadin-ta, sutrugdė jo "Maskvai draugiško gesto" pilną įvykdymą.

Tiesa, tai buvo kiti laikai. Paryžiuje ir kitur Prancūzijoje Maskvos policininkai niekeno netrukdomi gatvėse gaudė baltiečius pabėgėlius ir vežėsi juos kaip gyvulus i laukiančius laivus. Anglai ir amerikiečiai darė savo zonos Vokietijoje ką galėjo, kad tik reikalaujamus baltiečius pabėgėlius gražiuoju atidavus "geram sąjungininkui".

Tais laikais Unden, teisės profesorius, ilgametis Švedijos universitetų kancleris, senas ir žymus socialdemokratas, dar garsaus Hjalmar Brantingto, Lietuvos didelio draugo, bendradarbis, atrodė tik laikis pavėjui, taikėsi bendrai tarptautinei nuotakai, pagaliau Hitlerį su jo diktatūra nugriovus. Šiandien kas kita. Jau kelti metai iš eilės kas kita. Tik ne Undenui. Jis įsikandęs laikosi jo paties suformuluotos "darbo linijos", "laisvos nuo bet kokių aliantų politikos". (Kitą savaitę apie Undeno politinę liniją).

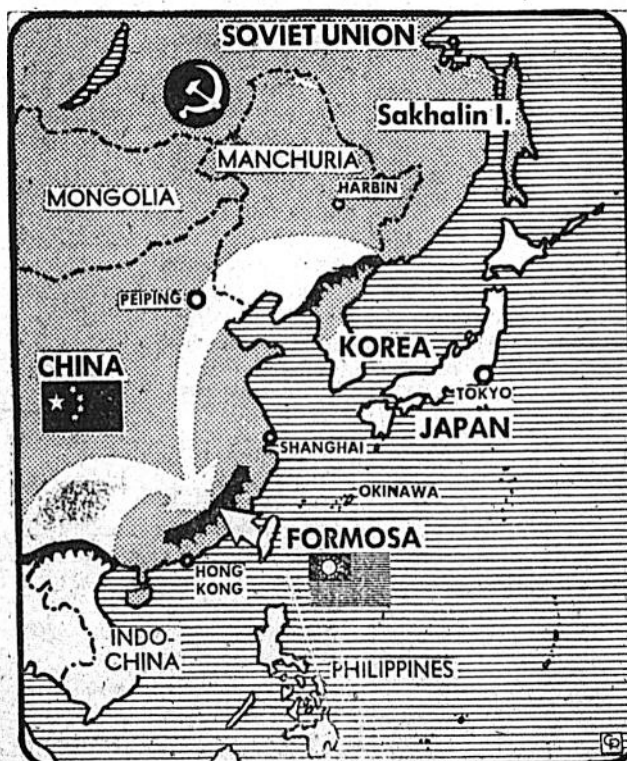
Tadas Brasta

ATGAL IŠ EUROPOS

Valstybės sekretorius Foster Dulles ir H. Stassen, apkeliaję Europos sostines, susirinkę politikos ir ūkio linijai nustatyti reikalingas žinias, grįžo atgal i Washingtoną.

Europinėje spaudoje daug kur pasirodė įvairių rašinių ir įvairiai vertinančių tą kiek skubotą kelionę. Esą daug kur buvo tik išklaudyta reikalingų informacijų ir duoti patarimai, kaip prisiderinti prie bendrų siekimų. Kiečiausi esą buvę anglai, kurie darbiečių spaudžiami nori tebetęsti tųpčiojimo politiką.

Viena aišku, kad po šios kelionės taika su Vokietija bus patvirtinta ir Vokietija įsijungs karinė jėgų Europą ginti.

Žemėlapyje baltos strėlės ženklina vietas, kur Kinijos komunistai daugiausia sutelkė jėgų kovoms Korėjoje ir Vietnamy. Dabar, atšaukus Formozos blokadą, pagrindinis komunistų rūpestis bus saugoti krantus, kad nacionalistai kinai nepradėtų kovas žemyne. Formozos jėgos susideda iš paruoštų 600,000 vyrų. Kinijos komunistai karių turi 5-6 kartus daugiau. Todėl ir tikimasi, kad čia gali lemti ne karių skaičius, bet ginklų ir karių moralės persvara. Bet reikia palaukti pačių įvykių, nes Formozos atblokavimas atsidūrė dėmesio centre.

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILNIS, Inc. (Non-profit), 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telephone: ENdicott 1-4486. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILNIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-Jos (Inkorp. ne pelnui), 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: ENdicott 1-4486. Išeina Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.00. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

KAS ir KUR

• Wehnen stovykloje, Vokietijoje, gyvena per 400 lietuvių. Tai didžiausia lietuvių stovykla Vokietijoje. Joje gyvena ir virš 70 mūsų tautiečių, sergančių džiava.

• Iš Juodkrantės kilęs M. Karkies, kuris Klaipėdoje yra redagavęs vokiškąjį "Memeler Dampfboot", dabar Vokietijoje redaguoja "Ostpreussenblatt".

• Ed. Balceris, gyv. Chicagoje, jau antri metai iš eilės užprenu-meravo Dirvą savo artimiesiems Naujojoje Zelandijoje.

• Archievykus Jozapas Skvireckas Vasario 16 proga paskelbė rašinį į visus lietuvių.

• Gytis Gaurilius, buv. Lietuvos pasiuntinys sekretoriaus Juozo Gauriliaus sūnus, pašauktas į JAV kariuomenę, išėjo apmokymą Kentucky stovykloje ir keliamas į kariuomenės dalinį S. Carolinoje.

• BALF 1953 metams priėmė \$367,000 samatą.

• VLIKo Vykdomoji Taryba yra susirūpinusi atgaivinti lietuvių leidžiamą biuletenį prancūzų kalba. Tarybos narys T. Sidšis, lankytis Paryžiuje, tuo reikalu susitarė su vietos dipl. posto atstovais.

• Vliko Vyk. Tarybos Informacinė Taryba, intensyvindama savo veiklą, nuo šių metų pradžios pradėjo periodiškai leisti Eltos informacijas vokiečių kalba, skirtas vokiškai kalbančiam ir suprantančiam visuomeni informuoti apie Lietuvos bylą ir laisvinimo veiksmų darbų. Leidiniai siunčiami vokiečių, šveicarų, skandinavų telegramų agentūroms, spaudos biurams, svarbiausiems laikraščiams ir šiaip įtakingiems visuomenės veikėjams, politikams, vyriausybės nariams, žurnalistams. Drauge kiek galint su jais palaikomas kontaktas parpinant jiems apie Lietuvą ir lietuvių pagelėjimus aktualesios medžiagos. Pirmasis numeris išleistas sausio 20 d.

Numatyta šias informacijas vokiečių kalba leisti 2 kartus per mėnesį.

• Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininkas pareiškė: "Turimi pranešti, kad Maž. Liet. Tarybos jau seniai paduotas prašymas priimti jos atstovą į Vilką. Prašymas iki šiol tebėra ir atei-tyje iki jo teigiamo išspren- dimo liks galioje".

• PLB Belgijos Krašto Valdybos rūpesčiu, Vasario 16 dienos proga išsiruopinta transliacijos apie Lietuvą iš Belgijos radiofonų. Transliacijos bus duoda- mos Liege ir Hasselt.

• Didž. Britanijos Lietuvių Sąjunga intensyviai ruošiasi Vasario 16 dienai. Numatoma Lie- tuvių Namuose surengti minė- jimą rinkinei anglų ir kitų sve- timačių publikai. Lietuviams rengiamas atskiras minėjimas, kurį praves DBLS Londono sky- riūs. Ir kiti DBLS skyriai ren- gia minėjimus su paskaitomis, į kuriuos daugumoje taip pat kviečiami anglai ir kiti svetim- taučiai.

Be to, DBLS Centro Valdyba numato atspausdinti ir plačiai paskleisti atitinkamus atsišau- kimus anglų kalba. Atskirai bus informuojama spauda ir radio, o taip pat bus kreipiamasi ir į katalikų Bažnyčios vadovybę, kad Anglijos katalikai Vasario 16 dienos proga prisimintų ken- čiančią Lietuvą.

GERIAUSIA DOVANA BETKURIA PROGA — RASOMOI MASINĖLĖ

Rašomosios mašinėlės visų geriausių firmų, lietuviškais, amerikoniškais ir kitokiais rai- dykais, gaunamos išsimokėtinai, o tam tikrais atvejais ir su gera nuolaida.

V. BARTKUS
712 E. 92 St.,
Cleveland 8, Ohio
Tel.: LI 1-6716

SIO METO IDOMIAUSIA KNYGA

ŽEMAIČIŲ KRIKŠTAS

Romanas iš mūsų senosios ir garbės žygių at- žymės praeities. 421 psl., kietais drobės viršeliais įrišta. Gaunama Dirvoje (6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio) ir pas kitus spaudos platintojus. Kaina \$3.50. (8)

GERIAUSIA DOVANA

Artėja Kalėdos ir Nauji Metai. Geriausia dovana yra lietuviška knyga. TRENTIES leidyklos išleistas kny- gos, gaunamos DIRVOJE ir kitose atstovybėse:

Igno Seinaus "Kuprelis", kaina 2 dol.

Vytauto Alanto romanai "Pragaro Pošvaistės", 430 pusl., kaina 3,5 dol.
R. Spalio novelės "Didžiosios Atgailos", kaina 3,5 dol.
Jurgio Savickio romanai "Šventoji Lietuva", kaina 3 dol.

R. Spalio nepaprastos intrigos jaunimui ir senimui apysaka "Gatvės Berniuko Nuotykių", 508 psl., kaina 5 dol.

Visos TRENTIES leidyklos išleistos knygos įrištos drobėje. Tai garantuoja bibliotekos papuošimas ir geriausias pasirinkimas dovanoms.

SPORTAS

VEDA ALGIRDAS BIELSKUS

CHICAGOS PERKONAS CLEVELANDE

Šis chicagiečių sportininkų at- vykimas buvo lyg ir atsirevan- šavimas už clevelandiečių apsi- lankymą Chicagoje, lapkričio mėnesį.

Kaip prisimename, žaibo re- prezentantams tada teko pars- vežti vos tik vieną laimėjimą (vyrų tinklinio prieš Gintarą) iš 5 turėtų susitikimų, todėl su- susidomėjimu buvo laukiama, kaip pavyks revanšas cleveland- diečiams savoje žemėje. Šį kar- tą žaibiečiai savo žiūrovų neap- vylė, laimėdami net 4 iš 5 tu- rėtų susitikimų. Ta proga ten- ka pastebėti, kad prie tokio ge- ro rungtynių balanso cleveland- diečių naudai, daug prisidėjo ir Perkūno vyrų atvykimas nepil- name sąstato, kas gerokai su- silpnino jų ekipas.

Sausio 31 d. vakare, St. Clair Recreation Center salėje buvo sužaisti kamuolio žaidimai: vy- rų ir moterų tinklinis ir vyrų krepšinis. Išsiriakius abiejų klubų sportininkams ir sporti- ninkėms sporto rėmėjų vardu pasveikinimo žodį tarė buvusio II Sporto žaidynių org. k-to pir- mininkas Jonas Daugėla ir pa- kvietė A. L. B-nės, Clevelando skyriaus pirmininką St. Barz- duką atidaryti varžybas. Savo atidaromajame žodyje St. Barz- dukas pabrėžė didelę sportinio judėjimo reikšmę lietuvių iš- laikymo bei lietuviško jaunimo auklėjimo darbe ir palinkėjo lie- tuviškam sportui stiprėti ir au- gti suburiant kuo daugiau jauni- mą savo gretose.

Ačiū Rėmėjams!

Prenumeratos pratęsimo pro- ga DIRVOS spausdinimo prie- monėms pagerinti auokojo šie skaitytojai:

Alksnis V., Mansfield Center	\$1.00
Kęsgaila Stepas, Montreal	2.00
Kasakaitis Kazys, Chicago	1.00
Kurpis Petras, Brockton	1.00
Greitis M., Detroit	1.00
Zentins M., Toronto	0.50
Lozoraitis J., Cleveland	1.00
Jurgėla A., Brooklyn	1.00
Pacevičius Ign., Chicago	1.00
Augulis V., Dayton	1.00
Petrulis Stasys, Omaha	1.00
Kriauciūnas K., New York	1.00
Sandargas J., Cleveland	1.00
Dzekonas P., Detroit	1.00
Grauzinis V., Brooklyn	1.00
Petukauskas Vl., Cleveland	1.00
Vaišnys A., Waterbury	1.00
Strazdas Z., Hartford	1.00

JEI TURĖTŲ GARANTIJAS

Aleksas Lazauskas ir Jonas Marčišauskas galėtų netrukus gauti vizas, jei gautų iš Ameri- kos lietuvių darbo ir buto ga- rantijas. Jie kreipiasi į Amerikos lietuvių visuomenę pagalbos ir prašo gerasirdžių tuos dokumen- tus jiems sudaryti.

Aleksas Lazauskas, gimęs 1921 metais, Trakų apskr., Lie- tuvoje, nevedęs, siuveljas, gyve- na 9, rue Caroline, Paris 17, France.

Jonas Marčišauskas, gimęs 1901 metais Rygoje, nevedęs, fabriko darbininkas (Lietuvoje dirbo geležinkelioje). Jo adresas: 12, rue de Constantinople, Paris 8, France.

BALF įgaliojimas Paryžiuje rašo, kad abu darbuotojai, padorūs ir sąžiningi vyrai.

Smulkesnių informacijų gali- mą gauti BALF centro raštinė- je.

Varžybos buvo pradėtos vyrų tinkliniu. Meisterio ekipa išėjo nepilname sąstato, todėl ir pa- čios rungtynės neparodė laukto įdomumo ir įtempimo. Ypatin- gai pas perkūniečius jautėsi trūkumas jų geriausio kirtėjo V. Radžio. Svečių komandoje aiškiai buvo pastebimas nesu- žaidimas ir kai kurių žaidėjų gana silpnokas kamuolio valdy- mas. Žaibiečiai pasirodė padarę geroką pažangą ir geresnio su- sižaidimo bei tikslesnio kamu-olio valdymo dėka pasiekė pelny- tą laimėjimą prieš ūgiu bei fi- ziniu pajėgumu pranašesnius perkūniečius, pasekme, 2:0 (15: 10) (15:6).

Komandos žaidė šių sudėčių. Perkūno: Kikilas, Puodžiūnas, Dirvianskas, Zubkus, Vaičius ir Grina. Žaibo: Liutkevičius, Biel- skus, Klimas, Barzdukas, Liut- kus ir Aukštuolis.

Po vyrų tinklinio sekė moterų tinklinis. Čia abi ekipos išėjo pil- nuose sąstatuose, tačiau abiejo- se pusėse jautėsi geroka treni- ruočių stoka, kas darė patį žai- dimą gerokai blankų. Žaibo mer- ginos būdamos gerokai techni-škai pranašesnės už viešias. ne- sunkiai pasiekė laimėjimo 2:0 (15:8) (15:7). Už Perkūną žai- dė: Mockaitė, Pakštaitė, Puo- džiuokaitienė, Točilauskaitė, Va- roneckaitė ir Babianskaitė; Žai- bą atstovavo — Giedraitienė.

KARO INVALIDAI RAŠO

Ne be pirmą kartą išsivijoje mūsų visuomenė savo aukomis prisimena pirmuosius Lietuvos Laisvės Kovų karius-invalidus, Kariuomenės šventės ir kitų mi- nėjimų progomis. Šių aukų dėka LTK Invalidų S-gos V-ba gali, nors dalinai, paremti vieną kitą savo narį ligos ir nedarbo at- veju, protezų įsigijimo reikale, arba negalintį iš savo uždario pragyventi.

1952 metais aukų prisuntė: L.S. "Ramovė" Clevelande \$300.00, L.S. "Ramovė" Chi- cagoje \$300.00, Kun. Birutės D-Jos Skyrius Chicagoje \$200.00, Lie- tuvos Pasiuntinys Washington- ne \$75.00, L.S. "Ramovė" Wa- terburyje \$108.38, L.S. "Ramo- vė" Philadelphiaje \$72.00, L.S. "Ramovė" Detroito \$68.50, Lie- tuvių Bendruomenė, Kanadoje \$57.00, A. Spakauskienės su- rinkta pagal L. N. Karo Inv. aukų lapą N 1 \$61.00, per Jurgį Skarziuską Kanadoje \$68.00, L. S. "Ramovė" Baltimorėje \$52- 50, L.S. "Ramovė" Newarko \$51.25, Worcesterio L. Tremt. Bendruomenė \$50.00, Tėvynės Mylėtojų D-ja 121 kuopa Ra- cine, Wisc. \$40.00, Rockfordo "Barnes Dill" kompanijoje dir- bantieji 23 lietuviai per Salucką \$33.00, Liet. Tremtinių Komitetas Brocktone \$25.00, ALT Rockfordo Sk. \$20.00, Liet. Tremt. Bendruomenė Rockforde \$10.00, The Lithuanian Care & Relief Club Waterburyje \$10.00.

Betarpiai aukų atsiuntė: A. Gurklys, A. Vaitkus, Br. Am- braziejus, St. Jurevičius, Dr. R. Sidrys, V. Čižiūnas, St. Navic- kas, Dr. Terejonas ir Dr. J. Urbanavičiūtė — viso \$38.00. Už šias aukas nuosirdžiausiai dėkojame mūsų mieliems auko- tojams ir aukų rinkimo organi- zatoriams bei asmenims, kurie šiam tikslui skyrė savo dienos uždarbį ar net daugiau.

Nemažiau esame dėkingi ir už mums prisistčius sveikinimus ir linkėjimus, kurie visuomet yra malonūs ir dvasiniai stiprinan- tieji.

Karštas padėkos žodis pri- klauso spaudai, kuri visuomet nuosirdžiai talkininkauja. Taip pat jautriai dėkojame meno programų dalyviams savo hono- rarus paaukojusiems ir visiems kitiems, visokeriopai prisidėju- siems prie aukų padidinimo. Negalėdami visų mūsų auko- tojų ir talkininkų suminėti bei asmeniškai ranką paspausti, jungiamės savo mintimis su Ju- mis, brangūs broliai ir sesės lie- tuviai, ir esame įsitikinę, kad Jūsų darbas prisideda prie Lai- svės idėjos stiprinimo ir paska- tinimo dėl jos aukotis.

Sikšniūtė, Juodvalkytė, Liutke- vičiūtė, Barzdukaitė ir Laikū- naitė.
(Kitą savaitę apie įdomias krepšinio rungtynes).

ATPIGINTA "KNYGŲ LENTYNA"

Vyriausias Lietuvos Išlaisvi- nimo Komitetas atpigino jo lei- džiamo bibliografinio biuletenio "Knygų Lentynos" prenumera- tos kainą 1953 metams. Euro- pos, Afrikos, P. Amerikos ir Australijos šalyse iki vieno (1) dolerio su persiuntimu. JAV-se ir Kanadoje prenumeratos kaina nepakeista: 1 dol. 50 c. metams. Pašto prelaudas ir čekius adre- suoti:

Lithuanian Bibliographic Service, 602 Harvey St., Danville, Ill., USA.

1952 m. biuletenyje buvo pa- skelbta daugiau kaip 300 knygų ir naujų periodinių leidinių, o periodikos straipsnių bibliogra- fijoje apie 2000 straipsnių. Biuletenį leidžia VLIKas, re- daguoja bibliografas Aleksan- das Ružancovas.

Ar jau

įstojai į

VILTIES

draugiją?

LOS ANGELES

Prof. M. Biržiškos "Lietuvių Tautos Keliu" II dalis jau at- spausdinta ir baigiama įrišti. Kaina \$3.00. Pirmoji šios kny- gos dalis jau beveik išsisėmusi. Dar galima gauti pas kairiuosius platintojus. Užsakymai antra- jai daliai jau priimami; knyga išsintinėjama po poros savai- čių.

Vasario mėn. "Lietuvių Die- nų" numeris jau pasiekė skai- tytojus. Puošnus savo ilustra- cijomis, įdomus straipsniais, Vasario numeris telpa apie 40 nuotraukų iš viso pasaulio lietu- vių gyvenimo; šiame numeryje rašo: prof. M. Biržiška; VLIK VT pirm. K. Žalkauskas specia- liai "LD" duotam pasikalbėji- me pasisako Lietuvos vadavimo ir lietuvių išlaikymo klausimais; adv. Charles P. Kal, J. Cicėnas, K. Grigaitytė-Graudu- šienė, K. Bradūnas ir kiti. Įdo- mus ir angliškasis skyrius.

Vasario 16-tosios paminėji- mas rengiamas vasario 14 d. 7:30 val. vakare Patriotic Hall, 1816 S. Figueroa St. Kalbės V. Rastenis ir kiti; bus meninė programėlė. Kviečiam visi kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Kultūrinio Sambūrio sausio mėn. susirinkime diskusijų te- ma buvo: "Skirtumas tarp Res- publikonų ir Demokratų Parti- jų"; pranešima padarė L. Va- liukas. Vasario mėn. susirinki- mas įvyksta vasario 8 d. p. Mi- šiūnų bute. Įvadą diskusijoms padarys p. Misiūnienė tema: "Įvairių pažiūrų asmenų bend- radarbiavimo galimamai".

DIRVOS TALKA

Kiekvienais metais Dirva kreipiasi į savo skaitytojus, tal- kininkus ir visus bičiulius pra- šydama padėti praveisti Dirvos platinimo talką. Talką, įjungiant į mūsų šeimą tuos lietuvių, kurie dėl vieno ar kitokių priežasčių, Dirvos dar neskaity.

Kreipiamės ir šiais metais, ir nuo vasario mėn. 1 d. iki ba- landžio mėn. 30 d. skelbiame Dirvos platinimo talką.

Per tuos tris mėnesius, mes tikime, seni mūsų skaitytojai ir visi mūsų bičiuliai, paragins savo kaimynus ir jiems padės užsiprenumeruoti Dirvą. Mes ypač tikimės paramos iš Tautinės Sąjungos skyrių ir Tauti- nių Korporacijų sambūrių, ly- giau čia Amerikoje, lygiai kituo- se kraštuose.

Mes norime per šiuos tris mėnesius suteikti 300 naujų skaitytojų. Tai juk nedidelis skaičius. Reikia tik kiek pajudė- ti ir tą skaičių turėsime!

Visi talkininkai, kurie su- rinks nemažiau kaip 5 naujus metines prenumeras, gaus už 4 dolerius naujausių knygų, pa- sirenkant iš mūsų skelbiamo knygų sąrašo, kuris dedamas kiekvienam Dirvos numeryje.

Daugiausia prenumeratorių surinkęs talkininkas, jei bus iš- pildyta skelbiama 300 naujų pre- numeratorių talka, gaus papil- domai naujausių knygų už 25 dolerius.

Mes laukiame jūsų talkos ir laukiame 300 naujų Dirvos skai- tytojų!

Dirva

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Aušrelė (elementorius) Step. Zobarskas 2.25	Nemunas St. Kolupaila 2.50
Aukštųjų šimonių Likimas Ieva Simonaitytė 3.50	Neramų buvo Laisvės Alėjos B. Danbaras 1.50
Anglų kalbos gramatika J. Kukanauza 2.00	Nusidėjėlis K. Pažėraitis 2.00
Anderseno pasakos 2.00	Our Country Lithuania V. Augustinas 5.00
Anglų kalbos gramatika V. Kamantauskas 1.00	Po Tėvynės dangum Žodžiai vytės Nemunėlio. Paveikslai V. Augustino 2.00
Aukso kirvis Juozas Svalistas 2.50	Petras ir Liucija Romain Rolland 1.20
Barabas Paer Lagerkvist 2.25	Pasaulio Lietuvių Žinynas Anicetas Simutis 5.00
Baltutis J. J. Bačiūno leidinys 1.50	Princas ir elgeta Mark Twain 1.20
Baltaragio malūnas K. Boruta 2.50	Pirmas rūpestis Jurgis Jankus 2.00
Broliai Domeikos L. Dovydenas 2.50	Pragaro pošvaistės V. Alantas 3.50
Buriavimas ir jūrininkystė B. Stundžia 2.00	Partizanai už gelež. uždangos Daumantas 2.50
Daili saulytė 0.50	Per Klausčių ūlytėlę Liudas Dovydenas 2.20
Didžiosios atgailos R. Spalis 3.50	Pietų vėjelis Vyta Nemunėlis 1.60
Doleris iš Pittsburgo Stepas Zobarskas 0.80	Paklydę paukščiai I Jurgis Jankus 2.20
Gatvės Berniuko Nuotykių R. Spalis 5.00	Paklydę paukščiai II Jurgis Jankus 2.60
Giesmė apie Gediminą B. Sruoga ir V. Petravičius 2.00	Petras širvokas Juozas Svalistas 2.75
Gintariniai vartai N. Mazalaitis 2.00	Raudoni batukai Jurgis Savickis 1.50
Gimtojo žodžio baruose P. Jonikas 1.50	Ramybė man J. Kėkštas 0.80
Gyvulių ūkis George Orwell 1.00	Raguos malūnininkas V. Tamulaitis 0.25
Hafo pasakos I ir II dalis 2.75	Sudie, pone čipse James Hilton 0.75
Kazimieras Sapleha B. Sruoga 2.50	Šiklai ir vilkai Runeč Dandierinas 1.00
Karoliai Guy de Maupassant 2.50	Saulės laikrodžiai Henrikas Nagys 1.00
Kaip jie mus sušaudė J. Petraitis 1.80	San Michael knyga I Axel Munthe 2.50
Kuprelis Ignas Seinius 2.00	San Michael knyga II Axel Munthe 2.50
Kalorijo- ir doleriai Vilius Bražvilis 2.00	Šventieji akmenys Faustas Kirša 2.00
400 m. pirmajai Nemuno poemai 1.00	Šventoji Lietuva Jurgis Savickis 3.00
Lietuva, polit žurnalas 0.50	Tėvų pasakos A. Giedrius 1.90
Lietuvių Literatūra Pranas Naujokaitis 2.00	Tolmieji kvadratai J. Grišmanauskas 2.00
Lietuvių Tautos Kelias M. Biržiška 3.00	Tautosokas Lobynas J. Balyš 3.00
Lietuvių kalbos vadovas Red. prof. Skardžius 4.50	Tomas Nipernadis August Galili 2.50
Lietuviškos pasakos J. Balyš 2.50	Trylika nelaimių Tarp pelių ir vyrų 1.25
Lietuvių poezijos antologija J. Aistis ir A. Vaičiulaitis 6.00	Tėvulių pasakos A. Giedrius 0.30
Lekučio atsiminimai (jaunimui) A. Giedrius 1.50	Ugnies pardavėjas Balyš Rukša 1.00
Lietuvių archyvas Bolševizmo metai 3.00	Vaikų knygelė M. Valančius 1.80
Lietuvos Valstybės Konstitucijos 0.70	Vienieri metai ir viena savaitė B. Gaidžiūnas 1.50
Lietuvai Tėvynai V. Nemunėlis ir Vl. Vijeikis 0.50	Varpai skamba Stasius Būdas 2.50
Lietuva tironų Pančiuose B. T. Dirmekis ir V. Rastenis (Jonas Andriūnas ir Petras Svyrius) 1.50	Vyturėliai Laukuose Vikt. Šimaitis 0.75
Mažasis Lietuviškai — Angliškais žodynais Vilius Pateraitis 2.00	Taupioji Virėja 2.00
Mėnuo vad. medaus N. Mazalaitis 2.50	Užuovėja M. Katiliškis 3.50
Medinis arklys Eric Williams 2.00	Zemaičių žemė A. Vilainis 1.50
Motulės paviljo Lazdynų Peleša 0.60	Zemaičių krikštai P. Abelkis 3.50
Meškiukas Rudnosukas Vyta Nemunėlis 2.00	Zvaigždėtos naktys Augustaitis-Vaičiūnienė 1.00
Namai ant smėlio J. Gšauda 2.00	Zmonės ant vieškelio Liudas Dovydenas 1.00

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite DIRVĄ, 6820 Superior Avenue,

M Ū S Ų K Ū R Y B A

NAUJI LEIDINIAI

B. KAZIMIERAITIS

ZVIRBLIAI INKILĖNUOS

Petras Pilka kiek anksčiau išleido savo "Zvaigždžių ieškojimo" (eilėraščių knygos) tik 100 egz. Pats savo lėšomis gražiai išleido, išdalyje knygos mėgėjams, visiškai nesirūpindamas, kad ta jo knyga pasiektų didesnę skaitytojų skaičių. Nežinau, kiek buvo tokių lietuvių, kurie pasigedo ir pasigailėjo, kad šitos knygos nėra rinkoje, bet tai savotiškai primena tuos laikus, kai knygos buvo perrašinėamos ir iliustruojamos vienuolių, ar dar gražiau, kai romėnų kultūringieji aristokratai turėjo savotiškas bibliotekas! Šitoks faktas rodytų lyg ir smulkia ar pačios kultūros aristokratišumą, nes ji rinkoje prieinama tik išrinktiesiems mėgėjams.

Dabar P. Pilka išleido kitą knygą — poemą vaikams "Zvirbliai inkilėnuos". Tarytum suprasdamas, kad 100 egzempliorių naujos knygos yra žingsnis į lietuvių nukultūrinimą, autorius, prieš išleidamas knygą, visuose laikraščiuose paskelbė iš anksto, siūlydamas užsisakyti ar bent painformuoti jį, kad jie norės pirkti. Šiandien knyga jau išleista, bet vėl tik... 100 egz. Žinoma, čia ne autorius kaltas.

O pati knygelė gražiai išleista, maloni paimiti į rankas, puslapiuose tekstas nesugrūstas (po 16 eilučių), ir paties teksto 103 psl.

Tinka ta poema jau paaugusiems vaikams. Patys vyriausieji veikėjai čia zvirbliai ir zvirbliukai, kurie galvoja, kaip žmonės. Parodomas čia jų žiemos gyvenimas, su lietuviškos žiemos vaizdais. Minta jie, kas nuo žmogaus atlieka, yra labai dori, nebent jaunikiškai kiek pasiautėja. Pagaliau nusivėję jie virves, sugauna katina ir veža jį bausti, bet rogės nubilda, katinas pabėga, o zvirbliai kai kurie susižeidžia. Katinas patieso išgąsdintas.

Kartu poemoje rodomas prisirišimas prie gimtosios vietos.

P. Pilka eiliuoja gana lengvai, o jaunajam skaitytojui tai ypač svarbu (gaila tik, kad maža tebus tokių tų mažųjų, kuriuos

pasieks knyga). Eiliuodamas gana dažnai autorius griebiasi mūsų liaudies dainose įprasto kartojimosi, o taip pat mėgstą išiktukus. Pvz.:

Šmaukšt dar per ūselį,
Šmaukšt per uodegytę, —
Štai tau už žvirblę!
Štai tau jį drąskyt!

Šala žvirbliai ausį,
Šala žvirbliai koją,
Tupi pasišiaušę,
Sniegą pakapoja.

Ir kad girus žvirblis!
Kabalai per miegą!
Tiktai triokšt šakelės!
Keberiošt ant sniego!

Tik gal vienoje vietoje P. Pilka beiliuodamas rimai pakaukėja gruboką klaidą ("iš nusigandimo", 27 psl.). Šiaip jis sklandus. Tik gaila, ir dar kartą gaila, kad atspausda tik 100 egzempliorių!...

BROLIAI DOMEIKOS

Kol kas daugiausia perspausdinimu besiverčianti "Terra" neseniai pristatė skaitytojui L. Dovydeno "Broliai Domeikos" — romaną, už kurį rašytojas savo metu buvo gavęs valstybinę literatūros premiją.

Dalis jaunesniųjų skaitytojų šios knygos gal nebus nė skaitę, nes jau gabalas metų, kai buvo išėjusi pirmoji laida.

Knygos siužetas — dviejų tautiškai gyvenusių ir gražiai lenktyniavusių brolių istorija. Dėl smulkmenų broliui susipyko (dėl dingusio gaidžio), tampėsi po teismus ir galop visiškai nusigyveno ir susitaikė tik bendrų bėdų spaudžiami, pagaliau ryždamiesi bendrai veikti prieš trečiąją — pagal dvigubus vekselius jiems pinigų skolinusį Stupelį, kuris nuskurdusius smarčiai juos apkarpė, už skolas pasiimdamas po trečdalį ūkio.

Savaime aišku, kad L. Dovydenui premija teko ne už temos naujumą: šeimų panašumus, skirtumus ir vaidus savo "Rimuose ir Nerimuose" vaizdavo jau Vaizgantas, kurio kūrinyje yra žymiai mažesnis, bet ten tie panašumai ir skirtumai gal net ryškiau pabrėžti.

Savo knygoje Dovydenas yra linksma ten joms susispaudus. Būdavo, ant kalno pasistojęs, su ginklu stovį ciesaoriaus valdžią saugodamas, matai sau po kojų daug visokio svieto, bet mintimis tu Sakališkių pievose, nušalusias kojas karvės ragaišyje šildais. Tai vėl, rokuojasi, naktigonėn joji su arklinis, o girdi Baltrukonio Lionginas visa gerkle plyšoja: "Per Klausučių ūlytėlę".

— Neteko kalnuose pabuvoti. Tai, sakai, dangų siekia?

— Kalnai stačiai debesis aižo. Arba, rokuojasi, debesis plaukia žemai, o kalnas kaip cukraus galva, kur tai augštai maudosi debesiukščiuse. Atsibodo, rokuojasi. Baigiau ciesaoriui tarnauti, tai nukakau Peterburgan. Buvau ašen gvardijoje, tai toks pulko vadovas mane pristatė, todėl gavau

Dažnai aš prisimenu paskutinį vakarą, praleistą Freiburge. Tą vakarą mes sėdėjome Pilies Kalno puošnaus restorano erdvioj terasoje ir siurbiojom skystoką alų. Žemai, nakties šydu pridengtas, tūnojo miestas. Naktį skrodė automobilių šviesos, kurios susiliejusios į vientisinę srovę, atrodė tarytum plaukiančios milžiniškos gyvatės, už kalno pasisukimo dingstančios, lyg prasmengiančios į žemės gelmes. Tiesiai po mūsų kojomis gulėjo miestas — kapinynas. Freiburgo, gražiausio Pietvakarių Vokietijos miesto, griuvėsiai. Anomis karo dienomis po tais namų griuvėsiais tapo palaidoda keliasdešimt tūkstančių gyvybių. Tarpe jų ir apie trisdešimt mūsų tautiečių, ištrūkusių iš Raudonųjų gresmės. Be gyvybės ir be garso griuvėsių kapinyne blygčiojį žiburėliai atrodė, tarytum žuvusiųjų velės klaidžiojant...

Tą atmintiną vakarą mes kalbėjome mažai. Buvom daugiau susimastę negu kalbūs. Dailininkas Vytautas K. Jonynas, visada judrus ir sąmojingas, kalbėjo susikaupęs, tarytum pasverdamas kiekvieną savo tariamą žodį. Aš nujaučiau kas slėgė dailininko širdį ir drumstė jo visad šviesią nuotaiką. Tada mes visi išgyvenom emigracinio sąjūdžio nerimą. Dėl emigraci-

parodę gyvus žmones su apylinių jų gyvenimu. Tų stambių besniųjų veikėjų čia bent šešetas, ir rašytojas rado priemonių jiems kiekvienam apibūdinti gyvenimiskai ir savaimingai. Tai viena.

Antra, kai jo žmonės kaimiečiai, tai rašytojas pamėgino duoti jiems kalbėti taip, kaip išties kaimiečiams būdinga — su visa kaimiškąja filosofija ir sintakse. Tai nelengvas uždavinys. Vyresniesiems gal tik tiems dviems — žemaitėi ir Krėvei — bus pasisekę. Pasisekė ir Dovydenui.

Mums knyga malonu paskaityti, kaip rašytojo jau seniai savam krašte pripažintą ir premiją įvertintą literatūros kūrinių, bet taip pat ir dėl tematikos: čia tų vaidų ir peštynių mūsų, lyg tarp brolių Domeikų, vis dėl apiešioti gaidžio.

VYTAUTAS BRAZIULIS

jos krio mūsų tautinės bendruomenės. Blėso kultūrinio darbo židiniai, sukurti per aukas ir pasišventimą, šildę savuosius ir garbę ir pasididžiavimą.

Neišvengiamas griuvėsiais gresė ir dailininko didžiajam kūriniui, Meno ir Dailių Amatų Mokyklai Freiburge, (Ecole Arts et Metier), į kurios kūrimą buvę įdėjęs tiek daug gražių pastangų bei sugebėjimų ir kuri, bendradarbiaujant mūsų talentingų dailininkų būriui, buvo tapusi tremties dienų lietuvių garbės ir pasididžiavimas.

Tada mus iš susimastymo pažadino ponis K. Jonynienė, primindama laiką ir namus. Sekančios dienos ankstyvą rytą greitasis traukinys jau nešė mane švarzvaldo kalnyno pėdėmis ir Reino slėniais tolyn, į šiaurę, prie "emigracinių vartų" link anapus Atlanto vandenyno, angos...

Po trejų metų mes vėl susitikom su dailininku Vytautu Jonynu. Šį kartą susitikome ne po žydriuoju švarzvaldo dangum, bet Dėdės Samo krašto didmiestyje. Vėl mačiau judrų, energingą judesį ir iškalbingą Vytautą Jonyną, kokį pažinau Lietuvoje ir matydavau anomis tremties dienomis. Stebėjau dailininką ir bandžiau įspėti, kiek per tuos trejus metus jame įvyko atmainų. Išorinių veik jokių: gal tik galva daugiau pabalo ir vienas — kitas bruožas į veidą giliau įsirėzė...

Dailininkas V. Jonynas Vakarų Vokietijoje apledo vienas iš paskutiniųjų, kai visos emigracinės įstaigos bei komisijos lipė tiepo ant kulnų. Mane įdomavo, kaip dailininkas apsisprendė tarp Vakarų Europos, kur praeityje jo kūrinyje talentas ir kur susilaukė svetimųjų pripažinimo, bei miglotų galimybių šiaurės Atlanto vandenynoje.

"Vakarų Vokietijoje, kur gyvenau ir kur buvau tremties dienose palyginamai gana gerai įsikūręs, pasilikti nenorėjau, nes, apsisprendus ten pastoviau kurtis, reikėtų priimti ir pilietinę. Teko rinktis tarp Prancūzijos ir J.A. Valstybių. Nors daug argumentų buvo už Prancūziją, tačiau, atrodė, kad ten emigracija būtų buvusi laikina

dėl ten vyraujančio visuotinio nepastovumo. Pagaliau, buvau tikrai pasilgęs lietuvių. Tad, pamatyti naują kraštą, pramokti naujos kalbos ir susipažinti su šiaurės Amerikos kultūrinio gyvenimu, buvo tie viliojantys argumentai, nulėmę mano kelionę į Kauną per New Yorką" — pasakoja dailininkas.

"O kaip pavyko kelionė per Atlantą?"

"Kelionė buvo jei ne bloga, tai skandalinga, — kalba toliau dailininkas. — Jausdamas esąs sveikas nepasirūšiojau jokių lengvatų. Buvau nusikirtas į laivą priekį ir į patį dugną. Mūsų "dugne" tilpo apie šimtas keleivių. Jūros negalavimų neįvyko, bet dėl oro trūkumo per ketvirtą kelionės dieną privedė prie galutinio nusilpimo. Laivo gydytojas, suleidęs į kraują apie porą litrų kažkokio vandens, mane atgriebė ir įsakė iš ligoninės tučtuojais išsinešdinti. Anot jo, laivas vežs tik sveikus DP, todėl ligoniu būti nevalia..."

Kadangi manosis kojos manęs nenėšė, tai prašiau, kad išmestų. Tik vienam DP gydytojui užtarus, ten buvau paliktas trims dienoms. Vėliau, "kajutę pakeitęs" prie ventiliatoriaus, laimingai plūduriavau Laisvės Stovylos link. Tiesa, laive buvau paskirtas laikraščio "redaktoriui", bet suvalgavęs teisledau vieną numerį, o kitam padariau kiek piešinių..."

Kokį įspūdį, Jums padarė New Yorkas?

Apie Ameriką, teisingiau pasakius apie New Yorką, dar iš laivo susidariau geriausių įspūdžių. Rytas buvo saulėtas, dangoriaižiai mums artėjant nepaprastai didėjo ir atrodė, kad čia daugiau pasaka, o nei realybė. O ką jau bekalbėti, kada teko po patį miestą pasidairyti! Miesto didybė, ritmas, tempas, įvairumas, laisvė ir paprastumas, man atrodė išsivajota aplinka manajam DP bagažui apgyvendinti...

Dailininkas pastebėjo, kad New Yorkas esąs būdingas savo centru — dangoriažiais ir vienaugščiais bei dviaugščiais mažais namukais, — susispietusias ir išsidriekusias į nepaprastus plotus apie centrą. Tai esąs įdomus didmiestis — kaimas. — Nuo Europos didmiestų, —

bent man, New Yorkas niekuo nesiskiria, nebent tai, kad aš jame nesusikalbu. Mane mažai domina kitų sričių gyvenimas, tačiau meno pasaulis čia nepaprastai panašus savo struktūra į Paryžiaus meno pasaulį, — pasakoja dailininkas. — Daugybė galerijų ir parodų. Daug įvairių ir neįvairių meno "biznių", teisingiau pasakius — "biznių", kurie visuomet yra neperšvariausi. Tačiau jie niekuo nesiskiria nuo Europos meno komercijos centrų. New Yorkas dominasi viskuo, o daugiausia "meno" keistenybėmis...

Čia galbūt tik toks skirtumas nuo Europos, kad ten pirmiausia dominasi menu t. y. statomas klausimas ar kūrinys sprendžiama kuri nors meno problema, o čia pirmiausia žiūrima keistenybių ir tik paskui meno.

Gal šiuo keliu įsiekoma naujų talentų? Mums, europiejiškių tradicijų, neatrodo, kad tai būtų tikslu, bet nėra garantijos, kad tokiu būdu talentų nebūtų galima rasti. Blogybė tačiau, pasireiškia pačioj esmėj, nes ir patys talentai įsiekdami kelių pragarsėti, neretai leidžiasi į šį slidų keistenybių kūrimo kelią, kur jų laukia greitas žlugimas. Tačiau šį teigimą galima būtų taikyti tik privačioms meno galvėms ir vienam antram, kad ir žinomam muziejui, į kurio veikia privatus asmuo per savo stambias subsidijas. Žodžiu, dileris čia gali būti laimė arba žlugimą nešas faktorius. Tai grynai pereina nuo to, kokios rankos, protai ir intelektai tuo doliu disponuoja ir ko jie siekia...

— Kaip įsiekdė, Jums padarė New Yorkas?

Apie Ameriką, teisingiau pasakius apie New Yorką, dar iš laivo susidariau geriausių įspūdžių. Rytas buvo saulėtas, dangoriaižiai mums artėjant nepaprastai didėjo ir atrodė, kad čia daugiau pasaka, o nei realybė. O ką jau bekalbėti, kada teko po patį miestą pasidairyti! Miesto didybė, ritmas, tempas, įvairumas, laisvė ir paprastumas, man atrodė išsivajota aplinka manajam DP bagažui apgyvendinti...

Dailininkas pastebėjo, kad New Yorkas esąs būdingas savo centru — dangoriažiais ir vienaugščiais bei dviaugščiais mažais namukais, — susispietusias ir išsidriekusias į nepaprastus plotus apie centrą. Tai esąs įdomus didmiestis — kaimas. — Nuo Europos didmiestų, —

— Nuo Europos didmiestų, —

— Nuo Europos didmiestų, —

— Nuo Europos didmiestų, —

— Nuo Europos didmiestų, —

— Nuo Europos didmiestų, —

— Nuo Europos didmiestų, —

— Nuo Europos didmiestų, —

— Nuo Europos didmiestų, —

— Nuo Europos didmiestų, —

rumu, nuoširdumu ir paslaugumu. Nedrįstu vardinti pavardžių idant ko nors nepamirščiau. Aš domina kitų sričių gyvenimas, tačiau meno pasaulis čia nepaprastai panašus savo struktūra į Paryžiaus meno pasaulį, — pasakoja dailininkas. — Daugybė galerijų ir parodų. Daug įvairių ir neįvairių meno "biznių", teisingiau pasakius — "biznių", kurie visuomet yra neperšvariausi. Tačiau jie niekuo nesiskiria nuo Europos meno komercijos centrų. New Yorkas dominasi viskuo, o daugiausia "meno" keistenybėmis...

— Kokia kūrybine patirtimi atkeliavot iš Vakarų Europos, kurių "lauktuvių" atvežėte Dėdei Samui ir ko pageidautumėte iš jo paties?

— Įmantrūs klausimai! — sužiūro į mane dailininkas. — Į tai galiu pasakyti šit ką:

— Iš Vakarų Europos atsi-gabenau ten įsigytas žinias ir patyrimą, o visą tai būtų galima suvesti į pasitikėjimą. Tačiau čia yra kas kita. Reikia daug ko dar mokytis ir tai galbūt ne kaip meną padaryti, bet kaip jį parduoti. Tiesa, amerikiečiai pastebėjo, kad tai, ką aš darau, atsiduodą per daug Europa ir muziejumi. Reikia, jie norėtų ko tai kito! Manau, kad tas "kitas" yra niekas daugiau, kaip imponantiškas skaičius išgyventų metų Amerikoje ir kiek amerikinių siužetų. Jiems patinka Europa pasižiūrėti, bet, neduok Dieve, kad neišeitų, jog tuom juos norima mokytį ar jie patys turėtų pasimokyti! Greičiausiai, grynai ambicijos, ir pagrįstos, reikalas...

— Iš Dėdės Samo pageidauju nedaug — pragyvenimo minimumo, norėdamas tam sugaisti minimumą laiko. Kitaip sakant, mažai dirbti ir daug uždirbti. Kadangi mano kūrybinio darbo niekas neperka, o jis yra man esminiu tikslu, todėl laiką, kurį sugausti duonai, tiesiog vagiu nuo savo dvasinio peno ir atiduodu burnai. Vagystė nėra madonos dalykas, bet pasirodo, kartais yra neišvengiama. Gerai, kad už tai į kalėjimą neso-dina, bet ne vienas yra taip "nusijęs" iki beprotnamio...

— Kaip Jums sekasi tiesti kūrybinius "tiltus" į amerikinių meno gyvenimą bei megzti asmeninį saitus?

— Su šios šalies meno gyvenimu būtų galima užmegsti ryšius ir tai lengviausia, organizuojant parodą. Tam reikau esu atsi-vežęs 60 įremintų darbų, kurie per 24 valandas gali būti eksponuoti. To plano vykdymui pastoja kelių pinigais. Tada lieka ant-ras būdas šitą atsiekti, tai per ilgą laiką, ką aš ir manau dar-ryti. Todėl, mano vienerių metų buvimo laikas Amerikoje, yra pernelyg trumpas, kad gal-letčiau kuom nors pasigirti. Iš

(Perkelta į 4-tą pusl.)

Per Klausučių ūlytėlę...

(IŠTRAUKA IŠ NAUJOS L. DOVYDENO KNYGOS)

— Rokuojas, gyvenimas tai toksai. Mes, šio krašto vaikai, tai kaip unguriai, čia pranerštim jėgas, rokuojasi, išauginam ir išplaukiame visų keturių vėjų mariomis. O mūsų žemė, sakyti reik atvirai, stebuklinga: vis dar įnair derlių duoda, vis dar į kitus vandenius mūsų žemės gerų, gražių išplaukia. Ir pamylė žemę šitą, rokuojasi, bet kartais pavėluotai. Bet kad taip išeina, — Kartanas padunkseno pypkę į kelmą ir kimšo tabako iš raukšlėto avinkapšio. — Jau, regis, būsiu apreiškęs, buvau ašen vaiske, vienuolika su puse metų Kapkazo kalnuose. Gyvent tenai gražu, regis, po tuos kalnus tik angelams sparnais braukti, bet man jie nei kas. Akių, rokuojasi, negali pasiganyti, vis tu remiesi į kalnus. Upės ir tos nuo kalnų bėga pasišokėdamos, matyt, ne-

linksma ten joms susispaudus. Būdavo, ant kalno pasistojęs, su ginklu stovį ciesaoriaus valdžią saugodamas, matai sau po kojų daug visokio svieto, bet mintimis tu Sakališkių pievose, nušalusias kojas karvės ragaišyje šildais. Tai vėl, rokuojasi, naktigonėn joji su arklinis, o girdi Baltrukonio Lionginas visa gerkle plyšoja: "Per Klausučių ūlytėlę".

— Neteko kalnuose pabuvoti. Tai, sakai, dangų siekia?

— Kalnai stačiai debesis aižo. Arba, rokuojasi, debesis plaukia žemai, o kalnas kaip cukraus galva, kur tai augštai maudosi debesiukščiuse. Atsibodo, rokuojasi. Baigiau ciesaoriui tarnauti, tai nukakau Peterburgan. Buvau ašen gvardijoje, tai toks pulko vadovas mane pristatė, todėl gavau

pastoti Mariamskam teatre už šveicorių. Lengva, rokuojasi, ponam, generolam paimi, paduodi rūbą, kaip su lygiu "ant drastvuit" pasisveikini. Neblogai. Ir tie teatrai, pasakysiu, stebuklas tikras, bet nusibodo, rokuojasi. Ausys nuo gerų dainininkų raitosi, muzika tau jau per gerkle verčiasi. Rokuojasi, nori nenori, tu klausaisi. Ponam — tai kas, jie sau ateina ir išeina, o tuje visų turi išklausti. Ar nebuvai Peterburge?

— Buvau, bet tik tris dienas, kai su motina nuvažiauvau, dar vaikišcia. Jinai teisme buvo dėl karčiamos. Bet ne ką atsimenu. Rūkas ir daugiau nieko.

— Tai gi, rūko ten tokio drėgno tai gana. Rokuojasi, traukia širdis prie šito ežeriuko. Kas jis, palyginus su mariomis, geras šuva uodegėlė uždengty, bet širdžiai, rokuojasi, yra savas prisakymas. Atkakau, nesgi ir tėvas parašė, kad ant mirties patalo. Radau jau su prastu kvapu, rokuojasi, žemėmis atsiduoda. Ir mirė Didžiojoje pė-

nyčioje. Motina jau buvo seniau Balutiškiu kalnelyje. Rokuojasi, likausi. Giminės mano ten prie Biržų, mes čia atkilom man trečius einant, prieš pat šventą Oną. Po tėvo mirties, tai ir nulygau su Jugučiu dėl jo dukros Magdalenos. Mykolas Gaška, amžinatilsi, piršliavo. Turėjau pinigų, tai greit susikurpiau šitą trobeliukštę, nes anoji jau buvo dūmuose susmirdusi ir dilgynėse prasmegusi. Ale, ką čia viską apsakysi, — jis valandėlę tylėjo, žiūrėdamas į ežerą, kur nusileido ančių būrys. — Prie šito ežeriukščio su moterim išgyvenom keturias dešimtis vienerius. Turėjom, rokuojasi, du vaiku, bet abu, būdavo, pagyvėns pagyvėns kokį metą ir ima triesti. Nusitriedė. Daugiau nebeužsimezgė. Toksai, rokuojasi, gyvenimas žmogaus.

Klémentas nuo pušies kalnelio matė visą kiemelį, krūmų prapėršą, už ežeriuko pušyną, žemyn viršūnėmis atsisvertusį vandenį nurimusio pavakario tyloje. Tuo metu ant kiemelio pasirodė Albina, ant įlinkusios virvės pa-

džiovisi marškinius.

Rokuojasi, tokia moteris, tai gyva šiluma visokiam vyriui, — pažūrėjęs į Albina, kalbėjo Kartanas. — Aš tau pasakysiu, jūs to Adomo laikas bus jau baigsis. Rokuojasi, šandien rytą einu už tvartelio, o katė sėdi ir neina namo. Jau antra diena, rokuojasi, ji taip sėdinėja apie namus. Gyvuliai nujaucia, aš tai žinau. Aš, rokuojasi, senas, tai aš iš arčiau žiūriu ir matau, kad jis jau tos mergaitės net savo reikalo neatleidžia. Tai jau baimė, kuri, rokuojasi, ant giltinės pečių atjoja. Šandien nuo daržinės užlų parinkau pušinių, tokių pat kaip ir saviškų, rokuojasi, reik jau ir vinis po ranka laikyti.

— Tai, manot, jis nebepagis? — Klémentas kiek nustebo, nes Adomas visą laiką katrojo, kad jam jau geriau, dar diena kita — praeis. Labai bijodamas ligos, Klémentas tik pro langą su Albina pasikalbėdavo, pats visai apsigyvenęs degutinėje, kai Leokadija iškeliavo namo. (Bus daugiau)

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI

Susikaupimas Vasario 16

Visatos Kūrėjas leido žmonijai susiskirstyti tautomis. Tautos sudarė savo kalbas, savo papročius, pradėjo valdyti didesnius, ar mažesnius maitintojos žemės plotus. Laikė juos savo neliečiama nuosavybe ir gynė juos nuo užpuolikų, kad ir galingesnių, ryždamiems verčiau žūti, negu turimos laisvės atsidėti.

Iš mes lietuviai, negincytinai esame atskira tauta. Mes turim atskirą, senų seniausia savo kalbą, susidariusią ne dabartinių mūsų kaimynų artimybėje. Mes turim savo būdą ir savo papročius. Nuo seniausių laikų mes turim užėmę ir tam tikrą vietą, žemę, kurią turim teisės ir pareigos vadinti savo Tėvyne. Ji yra tenai, kur Nemunas banguoja, kur šėsupė miela plaukia. Ten Tėvyne mano brangi, tenai širdį mano traukia...

Brangiosios Tėvyne laisvę lietuviai ginė, gina ir gins. Daugybė geriausių Lietuvos sūnų ir dukterų už Tėvyne laisvę yra paaugę brangiausią žmogui turtą — gyvybę. Tačiau laisvę, kurios tiek amžių ilgėjosi lietuviai, buvo iškovota. Šviesioji Lietuvos išsilaisvinimo žvaigždė patėkėjo 1918 metais vasario 16 dieną, po didelių kovų, netekus daugelio brangiausių Lietuvos sūnų gyvybių.

Tautos dainius Maironis, tarsį pranašas, permatė motinų ašaras ir joms suraminti dainavo: "Neverk motinėle, kad jaunais sūnus... pavirtęs kaip gzuolas gierių puikus lauks teisimo dienos paskutinės"... Kai mes dar jauname po savo kojom jų krauju aplaistytą žemę, šią, mums brangią dieną, susikaupdavom dvasioje prie nežinomo kareivio kapo, laisvės varpui gaudžiant

kartojom: "Skambink per amžius vaikams Lietuvos, tas laisvės nevertas, kas negina jos." Susikaupdavom dvasioje prieš laisvės paminklą, prie taip neseniai supiltų ir mūsų ašaroms aplaistytų, kapų.

Šiandieną tas pats susimastymas mūsų sielose. Tik šį kartą šis susimastymas nepaprastai gilus ir skaudus. Šį kartą pajuntam nenugaliamą troškimą ir ilgėsį tų kapų, tų gražių paminklų, kuriuos pikto priešo ranka susprogdino. Mūsų sielose įsiūbuoja nerimas, kaip apmąstom, kad tenai dieną iš dienos, dėl Tėvyne laisvės, nu-trūksta taip gausios gyvybės. Su tankėjančiais kankinių kapais, norima palaidoti ir mano Tėviskėlę. Mūsų vaizduotėje iškyla Sibiro sniegynai, kalėjimai, koncentracijos stovyklos ir užkalti vagonai. Mūsų ausyse vėl pasigirsta neseniai nuskambėjusi motinos ir alkanų kūdikų rauda.

Su atviromis širdimis, meile ir ryžtingumu įsiklausykim į kalbą tų, kuriuos mirties angelas nuėmė, kaip gyvybės auką, už savo brolių ateitį, kaip nevystantį perlą už Lietuvos prisikėlimą ir suklestėjimą. Iš jų išsižiebkim naujos dvasios ir stiprybės, vieningai eiti tuo keliu, kuris veda į mūsų Tautos prisikėlimą. Jie mirė už Tėvyne, kad ir mes dėl jos gyventume.

Dirbdami ir aukodamiesi su laukiam dienos, kada nuslinkis juodieji debesys nuo mūsų Tėviskėlės. Mes grįšim vėl prie Nemuno, atstatysim pikto priešo sugriautus paminklus ir išniekintus kapus. Kursim jų kančios ir kraujo testamentu patvirtintą laisvą ir nepriklausomą Lietuvą.

Kun. Z.

tautiečiai laiku nesuserenka, o tautiečiai laiku nesuserenka, nes iš patirties žino, kad rengėjai vistiek laiku nepradės. Programos (ar kalbos ar dainos) metu vaikštinėjame ir su reikalu ir be reikalo po salę, įieskome pažįstamų ir organizuojame pažįstamus. Savo mieliems vaikams, kurių neturime kur palikti arba kuriuos norime sušaukti, tautiniai minėjimai (ir tai gerai!), leidžiam laisvą kaukštėti po salę, kabintis ant scenos pakraščiu, kaišioti nosį už uždangos ir lipi kaimynui ant pečių.

Nepretenduodami į idealiskumą, vės dėlto, iš anksto apgalvoję, galėtume tautines iškilmes geriau organizuoti. Tą esamę įrodė ir geras ir blogais laikais. Kiek daugiau apdairumo iš rengėjų pusės ir truputį daugiau dalyvių tvarkingumo duotų gerų vaisių: pakiliu nuteiktų dalyvių ir gal kiek plačiau atidarytų jų pinigines tam didžiam reikalui, kuris nuolat šaukiasi medžiaginės mūsų auskos.

Didžią — Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 35 metų — sukaktį minėdami, galėtume be didelių pastangų kai kurių senų klaidų išvengti.

MINEJIMAS CHICAGOJE

AL Tarybos Chicago skyrius vieną iš svarbiausių savo veiklos darbų laiko suruošimo iškilmingo Vasario 16 d. minėjimo, kas vienais metais geriau, kitais metais kiek blogiau pavykdavo. Kalbėdami apie blogumą, tiksliau tariant apie klaidas, mes turime galvoje nepaprastai ilgą programos užtesimą, su ilga eile kalbėtojų, kurie nepasitenkina minutėmis, bet nukalba valandomis ir vis tą patį kartodami, tik kitais žodžiais bei suklestėjimais. Pilsai pateisinami, kad ruošiant Vasario 16 d. minėjimą negalima per daug ribotis laiku, nes tai yra viena iš svarbiausių mūsų švenčių, vis dėl to norėtume, kad tos keturios ar šešios valandos praieitų tikro iškilmingumo ženklu, o ne kalbėtojų besaikslame laiko eikvojime (buvo atsitikimų, kad kalbėtojas gurgsnodamas vandenį kalbėjo net dvi valandas ir šimtus išviliojo į koridorius bei namus).

Šiais metais ALT Chicago skyriui pirmininkauja visuomenininkas, nuoširdus Lietuvos mylėtojas, ir energingas organizatorius Dr. Stepas Bičelis, kuris ne tik visados turi gerų sumanymų, bet taip pat ir sugebėjimų jų įgyvendinimui. Todėl ne nuostabu, kad šiais metais Vasario 16 d. minėjimo chigagočiai laukia su dideliu susidomėjimu ir Ashland gatvėje esanti auditorija, kuri talpina apie 5000 žmonių, manoma, tikrai bus pilna.

Mes niek neabejojame, kad šią tūkstantinę lietuvių manifestaciją labai gražiomis spalvomis papuos mūsų lietuviškos, kurios vilkės savo tautinius drabužius. Tai jos darydavo kitais metais, tai darys ir šiais metais. Ši gyvoji dekoracija visados labai gerai nuteikia lankytojus ir ta darni spalvų jūra mus minėtis daug tampa su sūrisu pasiilgtą tėvyne.

Kiek teko patirti, šventės minėjimo metu bus tikrai graži meninė programa. O kalbėtojų, kurių dauguma iki šiol mus vargindavo savo per daug ilgomis, neparuoštomis kalbomis, nebusių. Visi kalbėtojai, kurie pasirošę šiame minėjime kalbėti,

žada trumpais, bet sodriais žodžiais pasakyti savo mintis.

Kiek teko patirti iš seniau Chicagoje gyvenančių lietuvių bei pasiskaityti ano meto laikraščių puslapiuose, šiame didmiestyje tokio iškilmingo Vasario 16 d. minėjimo, koks buvo surengtas dalyvaujant a.a. Lietuvos Respublikos Prezidentui Antanui Smetonai, nebuvo ir vargu ar kada nors pajęsimu suruošti. Vienas iš tokių labai gražių šventės minėjimo dalykų buvo papuošimas gyvenamųjų bei prekybos įmonių langų iliuminacijomis. Atrodo, kad tai įvykdyti mes galėtume ir šiais metais ne tik Chicagoje, bet visur, kur tik gyvena lietuviai. Ir nebūtinai tik lietuvių, tirštai apgyventose kolonijose, bet visur ten, kur tik yra lietuviškos šeimos salelės. Iliuminuojant langus, be lietuviškų spalvų bei paveikslų, nereikėtų pamiršti ir Amerikos vėliavos, nes viena, šios garbingos žvaigždės stovi žmonijos ir tautų laisvės sargyboje, o antra jos suteikė mūsų prieglobstį bei antrąją tėvyne.

Vytautas Kasnys

INDIANA LIETUVIAI ŠVENČIA

Lake County Lietuvių Taryba jau vienuoliktą kartą ruošiasi paminėti Vasario 16-tos sukaktį. Per tą visą laiką šiam Am. Liet. Tarybos skyriui vadovauja energingas Alb. G. Vinikas. Kiti šių metų skyriaus Valdybos nariai yra: A. Nenienė — vicepirmininkė, kun. Dr. P. Celiešius — sekretorius ir inž. J. Matusevičius — išdinininkas.

Šis A. L. Tarybos skyrius yra vienintelis visoje Indianoje ir apjungia ne tik Gary ir Ind. Harbor, bet ir kaimyninių vietovių lietuvių. Tarybos nariai — direktoriai yra: prel. K. Bičkauskas ir J. Matukas-Matuck iš E. Chicago; kun. kleb. Ign. Vichuras ir Ch. Daniels iš Gary; M. Mikšienė ir Pr. Groach iš Michigan City. Tikimasi, kad savo įgaliotinius į šią jungtinę organizaciją dar įsinks Crown Point, Valparaiso ir Cedar Lake apylinkių lietuvių.

Siemet Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas įvyks Gary, Ind., Am. Leg. Vytauto Posto saleje, 1625 West 15th Ave., vasario mėn. 15 d. 6 val. vak. Meninė programa išpildys: solistes — Pr. Bičienė ir S. Adomaitienė, Ind. Harbor lietuvių choras vedamas Ant. Rimkevičiaus ir tautinių šokių grupė, vedama Laimos Ringienės.

Tą dieną numatomos iškilmingos pamaldos Sv. Kazimiero ir Sv. Pranciškaus parapijų bažnyčiose.

D. A.

MINEJIMAS DETROITE

Vasario mėn. 15 d. 3 val. po pietų, Western High School salpos (1500 Scotten prie Clark parko), Detroito Liet. Organizacijų Centras rengia Lietuvos Nepriklausomybės Paskelbimo 35 metų sukakties minėjimą. Kalbėtojai yra pakviesti Michigan senatorius Charles E. Potter ir Amerikos Lietuvių Tarybos sekretorius Dr. P. Grigaitis. Meninę dalį išpildys naujai suorganizuotas kompozitoriaus Br. Budriūno mišrus choras.

DIRVA UŽSISAKYTI galima ir šiandien, nėra reikalo laukti nei metų, nei mėnesio pabaigos!

Tarėsi Vyriausieji Skautininkai

Vyriausioji Skautininkė dr. D. Kesiūnaitė, lankydama lietuvių skaučių vienetų Kanados rajone, buvo apsisistojusi porai dienų Toronte. Vasario 1 d. L.S.B. Vyriausiojo Skautininko prof. Stp. Kairio bute buvo suauktas bendras Seserijos ir Brolijos vadovų posėdis. Jame dalyvavo viešnia — Vyriaus. Sktn. dr. D. Kesiūnaitė, Skaučių Seserijos Vadijos Reikalų Vedėja sktn. Šenbergienė, Kanados Rajono Skaučių Vadeivė sktn. Ir. Lukoševičienė, L.S. Brolijos Garbės Gynėjas vyresn. sktn. K. Grigaitis, L.S.B. Vadijos branduolys ir Kanados Rajono Skaučių Vadeiva pskt. J. Vilimas, — viso 15 skautininkų-kijų.

Posėdžio pradžioje susikaupimu buvo pagerbta Chicagoje sausio 28 d. mirusio nenuilstamo skautybės darbuotojo — pedagogo sktn. Jono Mašiotto atmintis. Tris valandas užtruksiamame posėdyje buvo apsvastyti aktualiausi Seserijos ir Brolijos darbai šiais metais. Svarbesnieji — JAV ir Kanados Rajonų stovyklos lietuviškosios skautybės 35 m. sukakties atžymėti ir skautiškosios spaudos reikalai. Stovyklą norima praveisti Kanadoje birželio pabaigoje — liepos pradžioje. Šiuo metu įsiekoma patogi stovyklavietė, kuri būtų lengvai pasiekiamą abiejų rajonų sk. vienetams. Skautiškosios spaudos reikalais tarantis, pasidalyta mintimis apie "Skautų Aido" ir "Mūsų Vyžio" tobulinimą bei finansinį paremimą. Vyriausioji Skautininkė pažadėjo rasti "Sk. Aido" redaktore iš Seserijos, kad tame žurnale plačiau atspindėtų visos Liet. Skautų S-gos gyvenimas ir darbai. Taip pat buvo paliestas pasyviųjų skautininkų bei mišriųjų vienetų reikalai.

Posėdis sklandžiai praėjo, vienas klausimais turėta vieninga nuomonė. Toks posėdis čia užjūriuose, po stovyklinių dienų Vokietijoje, buvo pirmas ir, be abejoj, galiausiai atsilieps į stipresnį ir nešesnį skaučių — skautų vienetų darbą šiame kontinente.

MIRĖ SKTN. JONAS MASIOTAS

Chicagoje sausio 28 d. rytą širdies liga mirė sktn. Jonas Mašiotas. Velonius prieš 55 m. metus gimė Rygoje, Latvijoje. Yra studijavęs užsieniuose. Apie 30 savo gyvenimo metų mokytojo gimnazijoje, kur kartu tapo nenuilstamas skautybės darbuotojas. Širdies liga sirgo jau Lietuvoje. Chicagoje paliko jo šeima — žmona ir dvi dukros. Su jomis kartu liūdi ir reikią užuojautą visi skautai-tės ir "Aušros" gimnazijos auklėtiniai.

V. K. JONYNAS

(Atkelta iš 3 psl.)

kitos pusės esu patenkintas, kad New Yorke jau turiu vieną antrą kontaktą. Esu įregistruotas Metropolitan Muziejaus menininkų kartotekon, kviečiamas dalyvauti jų organizuojamose parodose ir t.t. Palaipsniu manau šį kontaktą tinklį plėsti. Reikalingas taip pat ir asmeninių kontaktų sudarymas bei palaikymas, o tai, dėl visokių priežasčių, tuo tarpu sunkiai įgyvendinama.

Dailininkas V. K. Jonynas, baigdamas pasikalbėjimą, apgailestavo, kad mūsų ankstyvesnioji išeivija nepajėgusi suleisti giliau šaknų į šio krašto žemės dvasinius ir kūrybinius dirvonus, todėl šiose srityse meno žmonės esą tikri naujakuriai.

PAS BOSTONO SKAUTUS

Sausio 31 d. Tautininkų Naujosios Akad. Skautų Sąjūdžio Bostono skyrius turėjo puikiai pavykusį koncertą — vakarą. Sol. V. Barmienė, akomponuojant p. A. Januškevičienę, padainavo Fr. Šuberto, J. Gruodžio ir J. Guobos harmonizuotas dainas. Jos buvo apdovanotos gėlėmis. Po to, pasivažiinta kavute ir pasiūkta. Miela pažymėti, kad vakarą skaitlingai atsilankė šiame krašte gimę lietuviai. A.S.S. Bostono skyriaus valdyba reiškia nepaprastą padėką programos išpildytojoms ir visiems vakaro svečiams už aukas. Vakaro pelnas paskirtas studijuojantiems skautams-ems paremti.

Paskutinį sausio sekmadienį DLK Kęstučio dr-vės "Tigrų" skiltis turėjo smagią iškylą Camp Sayre, Blue Hills rezervate. Ta pati skiltis išleido stud. skautų vakaro rūbinę.

Abi Bostono — skaučių ir skautų vietininkijos vasario 14 d. turės bendrą sueigą Lietuvos

Nepriklausomybės 35 m. sukakties paminėti. Laukiama skaitlingai atsilankant tėvelius ir skautų bičiulius.

Bostono kęstutėnai puikiai pasirodė amerikiečių skautų 2-jo distrikto (tunto) metinėje su-eigoje — lauze. Bendra tema lauzui — "Kelias į vyriškumą". Kęstutėnai parodė lietuvių skautų lauzą.

Vasario 7-13 d. Boy Scouts of America turės Skautų Savaitę. Sekmadienį — vas. 8 d., Skautų Sekmadienį visų tikybų šventamiuose bus iškilmingai atvėstas B.S.A. 43-čias gimtadienis. Skautų Savaitės metu numatyta daug visokių parengimų ir pasirodymų skautybei visuomenėje propaguoti. Skautų vienetai turės parodėles miesto prekybų languose, Massachusetts gubernatorius iškilmingai priims skautus valstybės rūmose, vas. 10 d. bus iškilmingas skautininkų bankietas. Tame bankiete DLK Kęstučio dr-vei bus įteiktas atėjimo ženklas — Honor Award.

IR JŪRININKYSTĖ NEPAMIRŠTAM

Tarp naujai pasirodžiusių knygų, viena visiškai savita — tai Būravimas ir Jūrininkystė, kurios autorius, veiklus jūrinės srities darbuotojas Br. Stundžia.

Autorius nuo pat jaunystės pamėgo vandens sportą. Pradžios mokslą gavo jūrų skautų eilėse, vėliau Klaipėdos Buriavimo Mokykloje. Daug keliauęs vandenimis, visą laiką bendradarbiauja spaudoje jūriniais klausimais, daugelio buriavimo kursų lektorius arba vadovas, nuo šventosios iki Trakų, Korp!

"Jūra" veikėjas. K. R. Kūmų Buriavimo Komiteto narys, Kauno Buriuotojų Klubas vad. dabar L.S.B. jūrų sk. skyriaus vedėjas. Taigi atrodo, jog gavo gerą patyrimą šioje srityje, kurį ir dalinasi su būsimais vado-vėlio skaitytojais.

Knyga apie 130 pusl., gausiai iliustruota, sutrauktai atspaus-tas didelis žinių rinkinys.

Teisingai sako autorius savo

žodyje, jog kalbininkai galės daryti šimtus priekaištų, nes jūrininkystės terminologija labai opus klausimas. Atsimenu laikus Buriavimo Mokykloje Klaipėdoje, arba jau man plaukiojant lietuviškais laivais — vien tik vokiški ir angliški terminai tebuvo naudojami: šioje knygoje gerokai jie atlietuvinėti, be to, ir keletas visai vykusių naujadarų. Dalykų paskirtymas neblogas, gal tik pabaigoje per daug sugrūsta.

Išoriniai leidiniai gana patrauklus, viršelis dail. V. Bričkaus.

Reikia manyti, jog šis vadovėlis ras vietos jūrų skautų, buriuotojų — mėgėjų ir jūros mylėtojų knygų tarpe.

Tai vertingas įnašas sportinei jūrininkystei, kuris tarnaus tuo mažu švyturiu svetimuose, o laikiui bėgant ir savo, brangios Lietuvos vandenyse.

Jūrų sktn. Vl. Petukauskas

Ar ir vėl senu metodu?

Žodis rengėjams ir kalbėtojams

J. PAPLENAS

Negalime pasigirti, kad vykusiai surengtame didesnio masto iškilmes. Ir tik po jų, kai jau "šaukštai po pietų", pamatome jų negerovės ir įsiekimo kaltininkų. Bet kitą kartą ir vėl jas kartojame.

Iškilnių programos išesime, perkrauname ir subanaliname. Be "pagrindinio" kalbėtojo atsiranda visa eilė "salutinių", o jų kiekvienas vis pasirodęs iš-tiesia pamokslą išdrožti. Auditorija aukojasi ir 2-3 valandas klausosi dažnai tų pačių "patentų" kalbėtojų ir tų pačių minčių. Dažnai atvejais, be žalos turiniui, visa tai būtų galima sutraukti į 20-30 minučių. Nemaža laiko pauna ir nuobodu-lis sukelia vienas kito "perstatinėjimai" ir "persistatinėjimai" publikai. Jai pristatomi kalbėtojai ir šiaip žymesni svečiai, nusakant jų biografijas ir nuopelnus, kurie klausytojams ne mažiau žinomi, kaip ir sakytoms. Nekokių priekšonių sukelia per daug jau iš šalies juntamas noras iškilimams sutelktą masę panaudoti autoreklamai. Visa tai muša per abu šonus: ir laiką vagia ir nuotaiką gadina.

Rezoliucijos juk taip pat galėtų būti ne tos pačios, kad ir pačia proga, kaip ir prieš metus skaitytos. O yra buvę atsitikimų, kai jos žodis žodiu, tik datą pataisius, iš praėjusių metų bylos nurašytos. Juk per me-

tus daug vandens nuteka, tarp-tautinė situacija irgi kinta, o tai galėtų ir turėtų atspindėti ir mūsų pasisakymuose.

Kai po visų išsikalbėjimų ateina eilė meno programai, — visa tenka varyti paskubomis ir apgraiptomis, nes ir žiūrovams ir dalyviams reikia skubėti namo. Ir kaip tada jaučiasi tie, kurie po sunkaus darbo ištisas savaites ruošėsi darbai?

Kai įsiekome iškilimams salę, sielojamės tik šiais klausimais: kiek galime laukti žmonių ir kiek toje saleje telpa? O kad mūsų talpos reikalavimus atitinkanti salė yra paprasčiausias balaganas, dėl to galvos per daug nelaužome. Scenoje paliekame reikiąsias automobilių, coca-cola ir baltinių reklamas, o šalia jų pasfatome JAV ir Lietuvos vėliavas. Nepasinaudojame su-gebjimais savų dailininkų, kurie, palyginti, mažomis išlaidomis galėtų salę pritaikyti paskirti. Juk kokių gražių dalykų matėme vargo tremtyje! Į šitaip "dekoruotą" balaganą sueiname patys, pasikviečiame likimo draugų kitataučių ir garbingų vietos svečių, o jei pavyksta, vieną kitą iš politikos viršūnių atstovų, sakome patriotines kalbas ir, giedame himnus...

Programą, kaip taisyklė, pradame pusvalandžiu arba visą valandą, vėliau. Piktinamės, kad

DIRVOS ATSTOVAI

į kuriuos galima kreiptis visais DIRVOS prenumeratos ir skelbimų reikalais:

Baltimore, Md.
Antanas Cesonis
1323 Hollins St.

So. Boston, Mass.
Brunonas Kalvaitis,
545 East Broadway.

Brockton, Mass.
Bačiulis A.,
9 Broad St.

Chicago, Ill.
Jonas Paplenas,
4416 So. Hermitage Ave.,
Yard 7-0191

Dayton, Ohio
J. A. Urbonas,
1302 Lamar St.

Detroit, Mich.
Vl. Pauza,
9124 Quincy Ave.

Newark, New Jersey
A. S. Trečiokas,
314 Walnut St.

New York-Brooklyne
Antanas Sodaitis,
57-56, 63rd St.,
Maspeth, N. Y.

Omaha, Nebr.
J. Povilaitis,
5617 So. 31 St.

Waterbury, Conn.
Vladas Varneckas,
2157 N. Main St.

Hamilton, Canada
Antanas Mingėla,
190 Catherine St. S.

Montreal, Canada
Stepas Kęsgaila,
6882 Beaulieu St.

Toronto, Canada
Jonas Paršeliūnas,
62 Pauline Ave.

Welland, Canada
Zukauskas Kazys,
87 Thorold Rd.

Anglijoje
Dainora Daunoras
49 Thornton Ave.
Thurnham Green,
London W. 4

Australijoje
Povilas Lukošius,
Box 1665 M, G.P.O.,
Adelaide, S. A.

Brazilijoje
Meldutis Laupinaitis,
Caixa Postal 118
Sao Paulo

Colombia
K. Klastauskas,
Apartado nae 2336
Medellin

Venecueloje
Antanas Dirys,
Avenida Alayon No. 6
Oeste
Maracay, Edo, Aragua

Ar pažįsti šį kraštą

Kai pusė krašto išsijudina kelionėms
Kelių krizė verčia statyti super kelių

Krašto sauskeliais, vandeni-
mis ir oru juda milijonai ameri-
kiečių. Vyksta didžiulis gyven-
tojų kilnojimas iš vietos į vie-
tą. Amerikiečiai keliauja su
džiaugsmo jausmais ir tas ju-
dėjimas, poilsio, atostogų ar ki-
tų gyvenimo sąlygų beišieškant,
būdingas gyventojų būdai. Re-
tas kas prisiriša prie savo namų
ir retas pasiryžęs visą gyvenimą
praleisti viename mieste ar vie-
noje krašto dalyje.

Turizmas JAV virsto tikra pra-
mone ir jos metinė apyvarta
per metus siekia ligi 10 bil. dol.
Nėra kito krašto, kur daugiau
kaip pusė gyventojų pajudėtų
iš savo gyvenamosios vietos,
nes, štai, 1951 m. 72 mil. ame-
rikiečių įvykdė net 25 milijonus
atostoginių kelionių. Čia dar ne-
įskaitomi savaitgalių išvažiavimai.
Prieš paskutinį karą krašto
gyventojai įvairiomis susi-
siekimo priemonėmis kiekvie-
nais metais išvažinėdavo 550 bil.
mylių.

O dar prieš 1930 m. vaizdas
buvo labai skirtingas. Ilgesnėms
kelionėms pasiryždavo beveik
tik turtingesnio luomo, stores-
nės piniginės žmonės. Tik jiems
buvo įmanomos kelionės vejan-
tis saulę krašto pietuose ar lan-
kant kultūros turtais žydincius
Europą.

Su antruoju pas. karu atėjo ir
turizmo, kelių pažyėjimas
ir gyventojai didesne drąsa ir
stambesnėmis algomis kišenėse
metėsi į savo ir kitų kontinentų
pažinimo keliones. Pietūs išsi-
kėlė į Pittsburghą, Detroitą, ki-
tas sritis. Kalifornija sveltigai
priėmė nemažiau 2 milijonų buv-
rytų gyventojų (įskaitant ir avi-
acijos įmonių darbininkus).
Tautinius parkus per metus ap-
lanko nemažiau kaip 36 mil.
amerikiečių, vis daugiau lankosi
Vak. Indijos salose, P. Ameri-
koje. Į Europą, už savo poros
metų sutaupas, mielai vyksta
eilinė banko mašininkė, o bend-
ras ten kasmet besilankančių
amerikiečių skaičius siekia 350-
000, gi šiais metais tikimasi dar
daugiau.

Jei yra toks didelis kelių
pagėgimas, tai ne dėl staiga at-
siradusios meilės gamtai, pražy-
dusioms pievoms, bet dėl kai-
kurių realaus gyvenimo sąlygų.
Nereikia pamiršti, kad pvz. 1950
m. 22 milijonų JAV šeimų meti-
nės pajamos siekė daugiau kaip
3,000 dol., kad 38 mil. darbinin-
kų, tarnautojų gauna apmoka-
mas atostogas, kad per pasta-
rąjį dešimtmetį kraštas gavo
netoli 20 mil. naujų piliečių. Ta-
čiau, gal daugiausiai išjudino
amerikiečius, paskatino juos la-
biau pasidairyti po savo konti-
nentą, tai automobilis.

Auto įmonės kiekvienais me-
tais iš savo dirbtuvių išspjauna
nemažiau kaip 6 milijonus maši-
nų, keliais juda per 43 milijonus
lengvųjų automobilių, per 9 mil.
sunkvežiminių ir autobusų, vad.
namų ant ratų (trailer-coach)
gamintojai 1951 m. paleido į
rinką per 67,000 tokių patogių
namukų ir visa tai eliniam ame-
rikiečiui lyg sakyte sakyte: turiu
visas sąlygas keliauti, kodėl man
atsilikti?

Juo labiau, kad kraštas turi
sauskelį bendro 3,322,000 my-
lių ilgio. Tie keliai (highways-
autostrados) stotami ir išlaiko-
mi paskirų valsčių (counties),
valstybių ir federalinių organi-
zacijų. Tie keliai ir automobilis
per pastaruosius 2 dešimtmečius
žymiai pakeitė Amerikos vaizdą.
Jau ne tie laikai, kai automobi-

listas pats turėdavo vežtis ben-
ziną. Dabar neilgai pavažiavus
visur rasi benzino stotis. Jų jau
bus per 300,000. Turisto pato-
gumui pakeliui jis su savo ma-
šina gali išsikeisti pinigų ban-
ke, gali patogiai su šeima sėdė-
damas žiūrėti filmų grynami-
ore (vad. drive-in teatral), pa-
valgyti restorane ir net išklaui-
syti pamaldų.

Kelius statant atsižvelgti
įvairių tikslų. Pirmieji statyto-
jai labiausiai būdavo susirūpi-
ję galimumu keliauti bet ko-
kiam orui esant. Toliau pereita
prie plačių kelių su vingiais,
įgalinčiais didesnį greitį. Paga-
liau, dabar atėjo metas labiau
žiūrėti patogumo ir grožio. Ke-
liai įvairiais būdais gražinami,
apsodinami ir jau pereita prie
statybos seniau tik išsivajotų
kelių, tokių, kuriais gali šimtus
mylių vykti netrukdomas jokių
šviesų, kryžkelių ir gėrėdamasis
gamtos vaizdais. (Vad. Turn-
pike keliai).

Per paskutinius du dešimtme-
čius kelių pažyėjimas paspar-
tino dar du veiksnius, tai gali-
mumai pakeliui patogiai, ramiai
pernakvoti ir pati kelių staty-
ba. Ilgesnių atstumų keliautojai
nakvynėms naudoja viešbučius
(hotels) — tik 40%, o dides-
nų turistų dalis, 51,1%, nakvy-
nės pasirenka vad. motels ir
kitus pakeleivingus namukus.
Šitie moteliai, tai amerikiečių
turizmo pasididžiavimas ir ne-
munkas keliavimo skatintojas.
Juose rasi ne tik patogius mie-
gamuosius, bet ir vonias, net
plaukiojimo baseinus (pools),
vaikų darželius ir nemėgstam-
iems viešbučių triukšmo auto-
mobilstams, po kelių ar kelio-
kos valandų vairavimo tai ma-
lonos poilsis.

Krašto motorizacija iškėlė ir
tų motelių pramonę ir jei prieš
dešimtmetį krašte tokių nakvy-
nės namukų buvo 13,000, tai
šandien jų jau yra per 30,000
ir 1950 m. jie turėjo apie 250
mil. dol. pajamų. Didesniuose
miestuose ar turizmo centruose
viešbučiai ir toliau atlieka so-
cialinių židinių, visuomeninės
ir... nusikaltimų veiklos vaid-
menį, drauge jie atstovauja ir
krašto svetingumą savų ir sve-
timųjų tarpe. Šiuo metu JAV
turi per 15,000 viešbučių ir per
metus jie turi per 2 bil. dol.
pajamų.

Būdinga, kad jei minėti mote-
liai primena anglų 18 amž. pa-
keleivingus užkeigos namus, tai
kelių statyba vis daugiau grįžta
prie senų pavyzdžių — moki-
mo už naudojimąsi keliais. Ga-
lima daugiau ar mažiau džiaug-
tis Amerikos keliais, tačiau nie-
kas dabar nenuginčys, kad kra-
što motorizacijos pažanga pra-
lenkė kelių progresą. Jau vien
milijonas aukų keliuose daug pa-
sako — auto mašinų juda per-
daug ir keliai jau nesaugūs, ne-
beatlieka savo paskirties. Nėra
ko ir stebėtis, jei prisiminsim,
kad nuo 1940 m. kelionės saus-
keliais už miestų ribų padidėjo
60%, palyginus su 1936 m. ma-
šinų skaičius pakilo 83%, tuo
tarpu dėl karų, mokesčių ir kt.
kliūčių kelių statyba ir jų tai-
symas žymiai atsiliko. Mokeki-
me už važiavimą ir už tai gausite
saugias, skubaus keliavimo są-
lygas, štai kokia išeitis ir čia
jau daug atsiekta.

Atsiranda turnpike keliai, kai
60 m. per val. greitį automo-
bilistas, jokių šviesų netrukdo-
mas, gali šveisti 118 m. ilgio
New Jersey turnpike keliu, bet...

pakeliui ketat kartą sustabdy-
tas jis iš viso sumokės 1,75 dol.
Iš tų vad. pokarinių "išsivajotų
kelių" dar minėtina Pennsylvan-
nos turnpike tarp Philadelphia
ir Pittsburgho (317 m. ilgio),
šioji siekiama sujungti su Ohio
"išsivajotų keliu" ir nebus ne-
įtikėtina, jei netolimoje ateity
tokių apmokamų kelių kraštas
turs apie 2000 mylių ilgio. Sau-
gumas, netrukdomas gamtos
grožis — jų privalumai.

Dabar jau laikoma, kad apie
du trečdalius svarbiųjų kelių ne-
galima laikyti saugiais. Nuo
1945 m. nelaimingų atsitikimų
keliuose skaičius pakilo 60% ir
jau siekia apie 9 mil. per metus.
Per metus keliuose žūna viduti-
niai 37,500 amerikiečių, o pa-
dvigubėję turto nuostoliai kas-
met siekia pusantro bil. dol.

Ar tie naujieji keliai atneš
visišką saugumą? Tik tuo atve-
ju, jei vairuotojai bus atsargūs
ir todėl policija žiūrės, kad tuo-
se keliuose nebūtų peržengiamas
80 m. per val. greitis. Ir čia ne-
bus apsieinama be radaro paga-
los.

Amerika, kelių krizės ir vis
blogėjančios jų padėties paveik-
ta, pradėjo naują šuolį pažangos
keliu. 1940 m. tokių naujoviškų
kelių (jie dar vadinami toll
roads, Superhighways) buvo
vos 160 m. ilgio — Pennsylvan-
nos valst. Pernai jų jau buvo
537 m. ilgio, o 1956 m. jų "bran-
giųjų" kelių būsių nemažiau
kaip 10 bendro 1,900 m. ilgio.
Kitas klausimas, ar laisvųjų ke-
lių tradicijoje išauklėti keleiviai
bus patenkinti, kai atidarius
Ohio kelią, jiems teks sumokė-
ti 7,50 dol. vien kelių mokesčio
vykstant iš Indianapolis į New
Yorką, o iš New Yorko į Wa-
shingtoną 5,50 dol., tuo tarpu
kai tuo ruožu vykstant trauki-
niu kaštuoja 8,72 dol. Šiaip ar
taip, visa eilė rytinių ir jau ke-
lios vid. vakarų valstybių rim-
tai vykdo "išsivajotų kelių" sta-
tybą, o pietuose ir vakaruose
šiais super — keliais taip pat
dominasi. Jie turi ir priešinių
ir šalininkų, bus nemaža ir nu-
sivylimas, tačiau kas belieka
kraštui, kurio motorinis siautė-
jimas beveik jau nebesuvaldomas?

Patikslinimas: atitaisoma
spaudos klaida — ligi 1930 m.
geležinkelių ilgis JAV siekė ne
apie 246,000 m., bet apie 256,000
mylių.

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

Ar daug elektrinių geležinke-
lių krašte?

Jų linijų ilgis past. metu siekė
6,650 m. Vienas žymesnių ruožų,
New Yorkas — Washingtonas,
226 m. ilgio, baigtas statyti
1935 m. Šiuo keturių bėgių ruo-
žų karo metu, 1942-45 m. vyko
nepaprastai didelis judėjimas:
per dieną buvo pervežama po
200 mil. keleivių.

Ar d-dėja dirbančių moterų
skaičius?

Žymiai. Šiuo metu moterų dir-
ba nemažiau kaip antrojo pas.
karo metu, kada jų buvo di-
žiausias skaičius. Karo metais,
1943-45 m. moterų Amerikoje
daug kur užėmė vyrų vietas ir
jų skaičius buvo pasiekęs 20
milijonų. Vėliau tas skaičius kri-
do ligi 16 mil. ir vėl pradėjo di-
dėti nuo 1947 m. Manoma, kad
1952 m. pabaigoje jis vėl buvo
pasiekęs 20 mil. Dabar apskai-
čiuojama, kad visų moterų ir
merginų trečdalis dirba arba
jieško darbo, o tai labai daug,
turint galvoje, kad likusioji da-
lis yra mokyklinio amžiaus mer-
gaitės, jaunamėčių motinos ar-
ba negalinčios dirbti dėl fizinių
trūkumų ar amžiaus. Šiuo metu
tarpe moterų, ištekejusių ir ne-
tūrinčių mažų vaikų, nematyti
jokios baimės pasijieškoti dar-
bų. Dabar daugiau pusės, 55%
visų dirbančių moterų, yra iš-
tekejusios ir mažiau kaip treč-
dalis dar be vyrų.

Kurios knygos turėjo didžiau-
sio pasisekimo?

1952 m. be šv. Rašto naujo-
sios laidos, daugiausia JAV iš-
pirkta, būtent 220,000 egz. Tho-
mas B. Costain romano (novel),
pagrįsto šventraščio motyvais
— "Silver Chalice", antrą vietą
užėmė Pulitzerio premiją gavu-
si H. Wouk'o knyga "The Caine
Mutiny", toliau seka John Stein-
becko "East of Eden" ir Daphne
Du Maurier "My Cousin Ra-
chel".

Kurios JAV valstybės neturi
televizijos?

New Hampshire, Vermont
(abi Nauj. Anglijoje) ir Wyom-
ing.

Kas tie AWOL?

Taip vadinami buvę karinėje
tarnyboje ir pasislėpę, norėda-
mi jos išvengti. Tai pirmosios
raidės žodžių "Absent without
leave" (nesąs, pasišalinęs be
atostogų). 29 dienas po atosto-
gų pasišalinę kariškiai nebau-
džiami, bet po to gaudomi ir
pastaruoju metu juos sugavus
siunčiami į kovos linijas Ko-
rejoje.

—Kiek išleidžia krašto ūkinin-
kas?

Jų išlaidos JAV vis didėja.
1935-39 m. laikotarpy ūkinin-
kai kiekvienais metais viduti-
niai išleidavo 369 mil. dol. au-
tomobiliams, sunkvežimiams ir
traktoriams, o 1951 m. tiems
dalykams jau išleido 1 bil. 727
mil. dol. Už ūkių mašinų ir jų
dalis bei įrengimus jie išleido 1
bil. 878 mil. dol. Išlaidos ūkių
pastatams nuo 400 mil. pakilo
ligi 2 bil. 725 mil. dol. Po du
bilijonus dol. jie išleidžia mašinų
benzinui ir kt. išlaidoms. Išlai-
dos už skėlas nuo 165 mil. pa-
kilo ligi 646 mil. dol. Už pašarus
nuo 675 mil. ligi net 4 bil. 142
mil. dol. Šiuo metu Amerikos
ūkininkas laikytinas pačiu di-
žiausiu pirkėju.

Parengė V. Al.

Patark kaimynui

prenumeruoti

D I R V A !

Kardelienės koncertas

Chicago Lietuvių Auditori-
joje, vasario mėn. 1 d. buvo
Kauno Valst. Operos solistės E.
Kardelienės koncertas, akompo-
nuojant komp. Vl. Jakubėnui.
Koncerte išpildyta plati progra-
ma, susidedanti iš lietuvių liau-
dies ir klasikų kompozitorių dai-
nyų bei arijų, viso apie 24 kūri-
niai. Suprantama, be komentary
ir platesnio koncerto pasisekimo
apibudinimo, kad tokios dvi,
dainos ir muzikos jėgos, kaip
solistė E. Kardelienė ir komp.
Vl. Jakubėnas, susitikusios čia.
Chicago lietuvišką visuomenę
kerėtina sužavėjo ir giliai šird-
yje mintimis nukėlė į tuos lai-
mingus Lietuvos laisvės ir jos
operos žydėjimo laikus. Nevie-
nas prisiminė, kad čia betruk-
ta dar tik mūsų Kipro Petraus-
ko... Didelė padėka visuome-
nės reikiama, dabartiniams
Lietuvių Auditorijos šeimini-
kams, už parkvietimą šios ta-
lentingos operos solistės E.
Kardelienės iš Kanados ir pra-
vedimą tokio koncerto Chicago-
je.

E. Kardelienė kilimo yra

Jau baigiamas spausdinti

Igno Šeiniaus

RAUDONASIS TVANAS

Tai knyga, kuri turėjo ne-
paprastą pasisekimą Švedij-
joje, Danijoje ir Suomijoje.
Dabar Talka išleidžia ją lie-
tuviškai. Šitame veikalė žy-
musis mūsų beletristas ir
diplomatas nepaprastai
vaizdžiai aprašo Lietuvos
gyvenimą užliejus raudo-
niam tvanui. Jos dydis:
328 pusl. Kaina \$3.50.

Kadangi Raudonojo tva-
no spausdinamas labai ri-
botas kiekis, tad prašome
paskubėti užsisakyti jį šiuo
adresu:

Stepas Zbarskas,
188 Logan Street,
Brooklyn 8, New York

augštaitė, gimusi Kaukaze, kur
ma jaunimą dainavimo ir mu-
zikos.

Pr. metais solistė šventė sa-
vo scenos darbuotės dvidešimt-
mečio jubiliejų.

J. Kalva

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynistė

7106 Superior Ave.

Tel. HE 2-0144

Bet kuriuo laiku, bet kokios
rūšies foto patarvimas Jums.

Modernūs portretai, vestuvų,
iškilnių, vaikų ir kitos nuo-
stautos.

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS

Europinių žurnalų ir filmų
kvalifikuoti fotografai, dabar
CLEVELANDE.

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki gaivi-
nantieji gėrimai,
vynas ir šampanas
(prancūziškas)

Parengiama vestuvėms, baliams,
pobūviams. Nemokamas prista-
tymas dieną ir naktį. Atmeta ir
trečiadieniais.

6903 Superior Ave. EX 1-3311

DABAR!

DIENOS SEANSAI. (Išskyrus vasarą
9, 10, 16, 17) \$1.50 ir \$2.00 įskai-
tant takus. VAKARAI \$1.50,
\$2.00, \$2.40, \$3.00 įskaitant takus.
SENSACIŠKI NUMERIAI!

Kainos šeštadienio dienos tos pačios
kaip vakaro. Dienos seansai. 2:15
val. — Vakare 8:15 val. Durye atda-
ros 1 ir 7 val. vakare.

TICKETS NOW ON SALE AT
RICHMOND PUBLIC HALL

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO'S BASEMENT

Moterų \$35 ir 39.95

ŽIEMOS PALTAI

24.99

- Mergaičių dydžiai
10 iki 18
- Moterų dydžiai
16.5 iki 24.5
- Augščiausio
dydžio 38 iki 44

• Visos šios spalvos

- Gold
- Dacia
- Grey
- Red
- Brown
- Winter White
- Ice Blue
- Beige
- Natural
- Wine
- Black
- Royal Blue

- Pastel Fleeces with Velvet Trim
- All Wool Tree Bark Weaves
- Iridescent Wools and Adjustable Cuffs
- Wool Zibolines
- Sharkskin Zip Coats (Large Sizes)
- Brushed Woll with Velvet Backed Roll
Collars
- Boxy and Fitted Styles

Paklausk apie mūsų patogius išsimokėjimo
planus

The May Co.'s Basement Coat Department

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

LINCOLN PRISIMINUS

Vasario mėnesį gimė du žymiausi Amerikos prezidentai — Jurgis Washington, gimė vasario 22 d. 1732 m. Jo nuopelnas — sekmingai pravedęs kolonistų karas, prasidėjęs 1775 metų sukilimu prieš britus. Suvienijęs 13 kolonijų Atlanto pakraštyje įkūrė respubliką. 1789 metais, 13 metų po nepriklausomybės (1776, liepos 4) paskelbimo, jis buvo išrinktas prezidentu.

Vasario 12, 1809, gimė Abrahamas Lincoln (16-tas prezidentas), kuriam teko sunki pareiga. Prezidentu buvo išrinktas 1860 metais. Jam reikėjo išlaikyti Amerikos vienybę, kada atsirado dideli nuomonių skirtumai.

Ir vienas ir kitas šie vyrai savo pareigas prideramai atliko. Jurgis Washington, prezidentas du terminus po poros metų, 1799 metais, sulaukęs 67 metų, mirė.

Lincoln, laimėjęs rinkimus 1860 metais, susidūrė su tragiška problema: pietinės valstybės nepriklausomų negrų vergijos panaikinimo idėjai tuo pat, dar Lincolnui nepraėjus prezidentūrai, pradėjo išsijungti atsistoti. Tuo metu prezidentas Buchanan protestavo, bet sukilėliai jo neklausė. Kai 1861 metais Lincoln atėjo prezidentauti ir paskelbė kariuomenės mobilizaciją sąjungai išlaikyti, atsistatė dar trys valstybės. JAV buvo perplėsta pusiau. Pietiečiai, viso 11 valstybių, išsiskyrė kitą prezidentą, pasivadinę Konfederuotomis Valstybėmis, ir bal. 12, 1861, užpuolė užimti pietų tvirtovę Fort Sumter. Lincoln ėmėsi visų pastangų Sąjungai išgelbėti. Išžiebė atkaklus pilietinis karas, užsitęsęs keturis metus. Šiame kare išgarsėjęs Lincoln'o generolas Grant (vėliau išrinktas prezidentu) pietiečius sutriuškino ir jie pasidavė bal. 9, 1865 metais. Kai Lincoln jau buvo pradėjęs savo antrą terminą.

Bet bal. 14 d., Washingtono teatre, laike vaidinimo aktorius Booth, pietiečių kerštą vykdydamas, Lincoln'ą nušovė. Booth buvo pavytas netoli Washingtono ir nušautas. Kiti keturi jo bendradarbiai pakarti.

Nežinant Lincoln'o negrų vergijos panaikinimo proklamacijos ir vykusių karo pietuose, negrai vistik nepasiekė susilgimo su baltaisiais, kaip jie pasiekė šiaurinėse valstybėse kur kaip matome jie net per daug laisvės turi.

Lincoln'o karjera

Kai apie pirmutinį prezidentą Washington'ą, veikusių ir gyvenusių daug anksčiau, viskas yra aišku, apie Lincoln'ą dar iš šiandien kuriama didesnės mistikos, įsivaizduojama apie jį ir jo atliktus darbus visokių paslapčių idėjų.

Lincoln'o prezidentavimo metu JAV nebuvo tokios didelės, kaip dabar, nes po jo į Sąjungą prisidėjo dar aštuonios teritorijos pačiame kontinente. Įgyta Aljaska, Filipinų ir kitos salos artimuose pietų vandenynėse.

Jurgio Washingtono respub-

lika susidėjo iš 892,135 ketvirtinių mylių plotu; Lincoln'o metu buvo 2,997,110. Dabar gi, jau atėmus Filipinų salas, kurioms neseniai (1946 m.) suteikta nepriklausomybė, JAV bendras plotas yra apie 3,600,000 mylių.

Lincoln buvo pradėjęs derybas su Rusija Aliaskos nupirkimui. Derybas baigė po jo ligos prezidentu viceprezidentas Johnson.

Lincoln tapo prezidentu būdamas 51 metų amžiaus. Iš jo laikų 1953 metų pradžioje dar buvo gyvi du jo kariai-veteranai, sulaukę virš 100 metų amžiaus.

Apie Lincoln'ą, kaip jau anksčiau čia esu minėjęs, yra išleista virš 5,000 knygų. Ir vis jų skaičius daugėja. Paskutinius du mėnesius 1952 metais pasirodė dar šešios knygos apie jį ir jo laikus. Ir Benjamin P. Thomas paruošė 566 pusl. Lincoln'o biografiją, kuri skaitoma pati geriausia.

Lincoln'o asmuo

Lincoln buvo laibas, augštas. Jo veido bruožai grubūs. Iš jo veido švitėjo negražus vyras. Ypač pabrėžiama jo prastumas, neišauklėjimas, grubumas. Jo seneliai buvo atvykę iš Anglijos, ir jis, paprastų bežemių pionierių sūnus, gimęs Kentuckio valstybėje samantotoje bačkūžėje. Jaunas dienas praeidė su tėvais kilnodamasis šimtus mylių į Indianą, paskui Illinois, geresnių gyvenimo sąlygų įsekant. Jis pats kirviu padėjo tėvui pastatyti iš rąstų gyvenamą namelį.

Savamokslis, iš jaunystės mėgęs skaityti, pasirošęs lengviems taisykloms advokato egzaminams. Pradėjęs praktikuoti teisę, apsigyveno Illinois sostinėje — Springfield. Ten pradėjo savo politinę karjerą. Buvo gyvas, jūdrus, iškalbus ir giliai galvojęs žmogus. Du kartu kandidatavęs į Kongresą, antrą kartą laimėjo 1847 metais. Jam buvo siūloma didelės vakaruose Oregon teritorijos gubernatoriaus vieta, bet jis jos atsisakė. 1856 metais kandidatavo į senatą naujai įsteigtos respublikonų partijos vardu, bet laimėjo senasis senatorius, demokratas Douglas.

Lincoln'o laimėjimas prezidento vietos jungiamas su jo istoriniais debatais su senatorium Douglas 1858 metais. Kai Douglas rėmė negrų vergiją — Lincoln skelbė, kad valstybė negali egzistuoti būdama pusiau laisva, pusiau vergė. Tie debatai jį, iš nežinomo žmogaus, padarė garsiu visoje šalyje.

1860 metais Lincoln laimėjo respublikonų nominaciją į prezidentus. Rinkimų vakus ėjo jau grėsinčio pilietinio karo šešėlyje, nes Lincoln'o pateikimas kandidatūrai tiesiog uždegė pietines valstybes. Bet tai buvo dienos, kada vergiją rėmusi demokratų partija sužlugdo, ir rinkimus du kartu laimėjo Lincoln. Jį rėmė šiaurinės pramonės valstybės ir išrinko. Įdomumo dėlei, balsuotojų skaičiai tada buvo: už Lincoln'ą 1860 metais — 1,860,000; už Douglas — 1,

Kodėl neturim kardinolo?

Mūsų spaudos apžvalga

Į tą klausimą duoda atsakymą šv. Kazimiero Kolegijos Romoje rektorius prel. L. Tulaba, duotame Darbininkui, Nr. 10, pasikalbėjime.

Prelatas taip samprotuoja: "Kardinolų skyrimas yra paties šv. Tėvo žinioje, tad negaliu pasakyti, kodėl jis daro šiaip ar taip. Bet galiu nustepti, kad tuos priekaištus daro tie, dėl

375,000. 1864 metais: už Lincoln'ą 2,716,000, už demokratą McClelland — 1,808,000. Tas rodo Lincoln'o populiarumo pakilimą antrą kartą kandidatuojančių didesnių gyventojų išsijudimą citi balsuoti.

Laisvės simbolis

Po Lincoln'o netikėtos mirties, laikui bėgant, jį pradėjo labiau garbinti laisvės ir demokratijos simbolių skelbėjai. Ir padarė jį beveik pusdieviu, nors istorikai sako, kad jis gyvas būdamas buvo vienas iš labiausiai neapkenčiamų, ir priešų buvo apšauktas net valstybės išdaviku.

Dabar, norint ką išauginti, šalininkai stengiasi savo favoritą pastatyti greta Washington'o ir Lincoln'o. Kai Roosevelt kandidatavo karo metu, kai jį rėmė komunistai, rinkimų literatūroje jis buvo grupėje su Washington'u ir Lincoln'u.

Kada Amerikos komunistai 1936 metais veržėsi į Ispaniją padėti jį sėbrams, savo "savanorius" pavadino "Lincoln'o Brigada", nes, mat, Lincoln reiskia laisvę, laisvinimą. O komunistai paprastai paverdami vadiną "laisvinimu". Lincoln'o vardu jie tikėjo patrauks daugiau į savo eiles, bet jį tą "brigadą" veržė tik jų pačių fanatikiškieji draugai.

UZTARIA KOMUNISTUS

Pastaruoju laiku, nuteisus 13 Amerikos komunistų vadų už jų priešvalstybinę veiklą, paaiškėjo, kad apie 160 protestantų bažnyčių vadų, atstovaujančių 15 didesnių jų tikybinių sektų, įteikė prezidentui petiją, reikalaujanti sumažinti jiems bauses.

Protestantai dvasiškai taip pat ėmė reikalauti prezidentą sumažinti bauses neteistiems Rosenbergams, kurie pavogę atomines paslaptis, perdavė Sovietų atstovams.

Tas rodo, kad į komunistų itaką pakluvo daug naivių protestantų.

DR. CONANT ILGAI TARDE

Eisenhower'o paskirtą augštesnį komisijonierių Vokietijai Dr. Conant senato užsienio reikalų komisija ilgai tardė, nes iškilo daug įtarimų. Tarp kitų buvo ir Amerikos Moterų komiteto pirmininkės įrodinėjimas, kad Dr. Conant yra "persėvelus komunistui, kad galėtų vadovauti Vokietijos laisvinimo pastangas". Kiti prieštaravimai buvo, kad jis buvo uolus Morgenthau plano šalininkas. Tas Morgenthau buvo Roosevelt'o izdo sekretorius, žydas, kuris, baigiantis Europoje karui paruošė žiaurų Vokietijai sunaikinti planą ir Roosevelt jį užgyrė. Tik jo mirtis reikalus kiek pakeitė. Rusams buvo leista apšviesti visos Vokietijos pramonės įmonės, išvežiant viską, kas galima buvo išvežti. Morgenthau ir Roosevelt norėjo, kad Vokietijai liktų bereikšmė, bejėgė žemdirbių tauta.

Kiti prieštaravimai Dr. Conant paskyrimui kilo iš katalikų pusės, nes jis griežtai kovojo prieš valdžios davimą, bent kokios paramos parapajinėms mokykloms.

kurių gal kaltės Lietuva negalėjo būti pagerbta kardinolo skyrimu. (Mano pabr. V. G.). Tiek lietuviai katalikai, tiek lietuviai kunigai Vatikane turi labai gerą vardą. Ir kenčiančiai Lietuvai Vatikanas rodo supratimą ir galimą globą. Tačiau savo metu Lietuvos vyriausybės nedraugiški veiksmai Vatikano atžvilgiu ten dar gyvai atsimenami. Priekaištaujantieji, kad Lietuva kardinolo neturi, geriausiai padarytų pasiteisindami mūsų diplomatinį atstovą prie Vatikano, kiek tam priekaištui yra pagrindas.

Nieko stebėtino, iš prel. Tulabos nieko kito ir nebuvo galima sulaukti...

AR TAI YRA VISU ŽURNALISTŲ NUOMONĖ?

Almus, nuolatinis Tėviškės žiburių bendradarbis, pasinaudodamas savo paskelbtos anketos duomenimis, jau kuris laikas tuose pačiuose Tėviškės žiburiuose (tik kažkodėl su labai ilgom pertraukom?) skelbia propagandas, informacijos ir spaudos reikalų mūsų žurnalistų pasisakymus.

Jis pats pradėjo konstatuoti, kad šios anketos duomenų skelbimas turės tikslą:

"Anketos ir šių kelių straipsnių tikslas nebuvo garbinti, nei peikti — tą pasigėrėtinau atlieka "gausi" laisvojo pasaulio lietuviška spauda. Norima tik sugestiuoti būdus, ieškoti išeičių iš "brakonieriškos Lietuvos laisvinimo veiklos", pasak vieno iš atsakusių. Nevardinė rašinio forma buvo pasirinkta atsižvelgiant į daugumą noru, nes "mūsų suose dar neatsisakyta totalizmo ir valdinio galvavimo būdo", spaudos etika ir jos laisvės kartais dar keistai suprantama." (Tėviškės žiburiai, Nr. 43, 1952 m.).

Vadinasi, buvo sudarytas įspūdis, kad tai nebus vienišiškas tam tikros pakraipos asmenų pasisakymas, bet objektyvus ir visų žurnalistų balsas.

Tačiau ketvirtame tęsinyje apie spaudą skaitome:

Dirva: "Save pagal madą laiką demokratiskai, tačiau redaguojamas vadovavusių Lietuvos tautininkų. Pasizymys ilgais ir per daug moksliniais straipsniais... Linkmė vadistinė, kaip ją nusako tūlas krikščioniškosios pusės analizuotojas..."

Nepriklausoma Lietuva: "Mėgsta save slėpti po "nepartinę" skraistę, labai senu liaudininkų žaisleliu. Persispausdiną, turbūt, bėdos verčiamas kiti straipsnius nepridedamas nei pavardės... Ilgą laiką rašė prieš Vliką (kol ten dar liaudininkai nevadovavo), dabar teigia, jog išėjusios grupės tebu-

TAUTINĖS SĄJUNGOS SKYRIUOSE

SUSIRINKIMAS BROOKLYNE

Skyriaus susirinkimas įvyko sausio mėn. 31 d. Atletų Klubu salėje. Susirinkime dalyvavo nemažas skaičius narių. Skyriui priklausė 54 nariai. Kaip tokiame dideliame miestui ir skaitlingai lietuvių kolonijai, būtų per mažas skaičius.

Nutarta pasveikinti Vilties Draugiją įsigijus nuosavus namus ir paremti pinigine parama, kokia bus numatoma ir galima duoti.

Apertą prisidėti prie rengimo vakarienes advokatai A. Oliui pagerbti. Išrinkta propagandos komisija: O. Valaitienė, Pr. Lapienė, J. Ginkus, J. Bal-

tus, J. Tysliava, V. Abraitis, Pr. Narvydas.

Apsvarsčius Sąjungos Seimo reikalus išrinkta šie atstovai: V. Alksninis, K. Krulikas, Dr. Br. Nemickas, skyriaus pirm. V. Rastenis ir garbės pirm. J. Ginkus.

Kitas L. T. Sąjungos 1-mo Skyriaus susirinkimas įvyks vasario 21 d. 168 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y. 7:30 val. vak. Šis susirinkimas bus jungiamas su Vasario 16 dienos švente, todėl bus ir atitinkama paskaita. Paskaitą skaitys žurnalistas A. Merkelis apie Dr. J. Basanavičių. Kviečiami ne tik Sąjungos nariai, bet ir visi prijaunantieji tautinei idėjai asmenys.

Susirinkime buvo išdalyti lapeliai — atsisaukimai, paremti lietuviams vaikams leidžiamą laikraštį "Tėviškėlę". 1-mo skyriaus korespondentu išrinktas Pr. Narvydas.

Koresp.

UŽGAVENIŲ BLYNAI CHICAGOJE

Lietuvių Tautinių Korporacijų Sambūris Chicagoje rengia nuotalkinę blynų vakarą vasario 14 d. Lietuvių Auditorijos abiejose mažosiose salėse - 3133 i. Halsted St.

Sokiams gros šiliūno orkestrui ir speciali virtuvė paruošė lietuviškus Užgavėnių blynus. Veiks, kaip jau įprasta, mūsiškas bufetas.

Visi Sambūrio nariai su savo artimaisiais draugais maloniai kviečiami dalyvauti.

Pradžia 8:30 val. vakaro. L.T.K. Sambūrio Valdyba Chicagoje

visios fikcijos... Tai senos išmonės, kokiomis NL redaktorius maitino skaitytojus ir lietuvių.

Gi Tėviškės žiburiai jau kinokė: "Be vinguriavimų, aiškiai katalikiškas — tolerantiškas. Atsirėmęs tiek skaitytojais tremtiniais, tiek ir bendradarbiais. Laužymas geras, nors dėl techniškių priežasčių gausu korektūros klaidų. Vienintelis tikrai savo skaitytojų skaičiumi augantis lietuviškas savaitraštis pasaulyje. Vedamuosiuose aiškiai vlikinės laikysenos, nors tuose vedamuose kartais per skubėjimą redakcijos mintis būna iškreipta (įdomus argumentas!)..." (Tėviškės žiburiai, Nr. 5).

Taigi, palyginus tuos pasisakymus ir be platesnių komentarų aišku, kokie tie žurnalistai ir kiek jie "visi" pasisakė objektyviai apie mūsų spaudą...

Tas jų išmintis ir jų keistus tikro žurnalistinio darbo, spaudos laisvės ir etikos supratimus mes pakankamai prisiskaitome jų partiškuose laikraščiuose, todėl, man atrodo, visiškai nereikėjo tai perduoti kaip mūsų žurnalistų nuomonę.

Jei vieniems Dirva "vadistinė", tai kitiems toks Darbininkas dar vadiškesnis už Dirvą... Vyt. Gedrimas

VILNIUS TARP AUDRŲ

Vilnius tarp audrų, vilniečio rašytojo Jeronimo Cičeno knyga, arti 500 pusl., iliustruota mūsų dailininkų darbų reprodukcijomis, V. Augustino fotonuotraukomis, dokumentuota statistikos duomenimis, reikšmingiausių įvykių aprašymais, šimtais pavardžių, susijusių su Vilniaus krašto lietuvių kovomis, laimėjimais ir pralaimėjimais.

Vilnius tarp audrų — štai Vilniaus krašto lietuvių kancija ir kova, lenkų okupacijos (1919-1939) būvyje, taipgi nepaprastas džiaugsmas ir didelė kūrybos valia Lietuvos Respublikai į Vilnių sugrįžus.

Autorius ir leidėjas visus tautiečius, besisilijančius Vilniaus praeitimi ir ateitimi, kviečia į talką.

Knygos kaina 5 doleriai.

Būkite šios knygos garbės prenumeratoriai ir tuos mums padėsite išleisti šią knygą.

Užsakisusių knygą iki vasario 28 d. pavardės bus paskelbtos garbės prenumeratorių sąrašas knygoje.

Užsakymus ir pinigus siųskite vienu iš šių adresų: TERRA, 748 W. 33 St. Chicago 16, Ill.

J. Cičenas, 3421 — X — St., Omaha 7, Nebr.

A. Dundulis, 2428 S. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

Visi Vilniaus Sąjungos skyriai kviečiami prisidėti prie šio darbo.

Autorius ir leidėjas

Savings will always be important to the man who wants to look into the future with a feeling of security and personal independence!

Savers always welcome

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

LOUIS BING, Clevelando Raud. Kryžiaus akcijos vadovas. Amerikos Raudonojo Kryžiaus metinė rinkliava, įvykstanti kovo 1 iki 16, tikisi surinkti apie 93 milijonus dolerių. Septyni milijonų pakelimas nuo praėtų metų buvusių 85 milijonų padarytas todėl, kad norima įvesti poilsio ir pramogų punktus kariuomenei Korėjoje ir kitur, ir praveisti programą prieš vaikų paralyžį.

TIE ŠAUKIMAI, KURIE PALAIKO ROMANTIKĄ

Centas nuperka daug laimės, kai jis Tau nuperka valandai namų telefono patarnavimą.

Pavyzdžiui... tie skambinimai ir išklausymai yra svarbūs romantikai... padeda paruošti linksma programą... pasimatymus, piknikus ir vedybų tvarką!

Paklausk bet kurią porą kiek telefono pasaukimų sudaro vedybos. Paklausk bet kurią šeimą kiek žingsnių yra sutaupta ir kiek džiaugsmo dalintasi telefonu per tą laiką. Taip, jūsų telefonas duoda jums džiaugsmo ir laimės... už mažiau kaip centą į valandą.

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

AR RŪPINATĖS SAVO VAIKAIS?

Jei taip, tai nedelsiant užsakykit savo vaikams jų laikraštį

TĖVIŠKĖLĖ

Metams tik 3 doleriai. Rašykite šiuo adresu:

Tėviškėlė, 2313 West 91 St., Chicago 20, Ill.

Cleveland APYLINKĖSE

VISI LIETUVOS ŠVENTES MINĖJIMAI

Lietuvos Tarybos Vasario 16 d. aktas, paskelbtas prieš 35 metus Lietuvos sostinėje Vilniuje, buvo ryžtingas ir vieningas Lietuvos Tautos valios pareiškimas laisvai gyventi kitų tautų tarp. Tada Aisa mūsų Tautą, mūsų partizanai, savanoriai, šauliai, kaip tie Lietuvos piliakalnių bei miškininkų uzburti karžygiai, stojo į žūtbūtinę laisvės kovą ir ją laimėjo. Todėl Vasario 16 d. šventė mums yra didelio džiaugsmo diena. Bet ji šiandien mums taip pat skaudžiai primena, kad mūsų Tautą ir vėl laisvės neturi. Todėl ji mus vėl šaukia organizuotis ir vėl vieningai stoti į naują kovą. Tad ateikime visi į Lietuvos laisvės šventės minėjimą, kuris vasario 15 d. įvyks tokia tvarka:

10 val. pamaldos abiejose lietuvių bažnyčiose.

4 val. iškilmingas aktas Cathedral Latin School salėje 2056 E. 107 gatvės (važiuoti Euclid gatve). Kalbės Kongreso atstovė Fr. P. Bolton ir Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. V. Sidzikauskas iš New Yorko. Minėtinę programą atliks solistė J. Krikštolaitytė-Daugelienė ir pianistė B. Smetonienė, akompanuos muz. R. Brazaitienė.

Minėjimo metu bus renkamos aukos Tautos Fondui. Kaip anuo metu mūsų ginklai iš Lietuvos išvyjo bolševikinius maskolius ir kitus nenaudėlius, taip dabar mūsų aukos teptiartina Lietuvos laisvės aušrą! Būkime dosnūs!

Minėjimą rengia Alto skyriaus sudaryta komisija ir kviečia Clevelando Lietuvis ir Lietuvius jame gausiai atsilankyti. Paminėjime savo Tautos didžiąją šventę didingai ir vieningai!

TAUTOS ŠVENTĖ PER RADIJĄ

Liet. Bendruomenės apylinkė vasario 13 d. 7 val. Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą rengia per Lietuvio Radio Valandėlę. Programoje kalba, žuvisių ir mirusių pagerbimas ir radio vaizdelis "Lietuvos laisvės keliu". Prašome klausytis radijo!

TAUTINĖ SĄJUNGA PRANEŠA

savo nariams, kad numatytas Vasario 16 d. iškilmingas susirinkimas Ansel Cafe, atkels ALT rengiamą minėjimą į vasario 15 d., atidedamas.

ISNOMUOJAMAS KAMBARYS

Dirbančiam vyrui ar moteriai. Teirautis: 1020 East 76 St. Telef. UT 1-0462. (7)

Pirkit pas savuosius

Amžini nerūdijančio plieno virimo puodai gaunami pas Vytautą Pašakarnį, 1219 E. 61 St., Cleveland, Ohio. Tel. EN 1-7770.

Pilnas komplektas \$69.95. Čia pat galima užsisakyti vienintelį pasaulyje dulkių Siurbį — Sanitatorių su patentuotu ne tik dulkes, bet ir bakterijas sulaukiančiu maišeliu. Su visais prieinamais \$94.50 arba po 7.00 dolerių mėnesiui išsimokėtinai.

Nemokamas demonstravimas. Priimami užsakymai.

PRAEJUSIOS SAVAITES PARENGIMAI

Tautinių korporacijų sambūrio rengti Užgavėnių blynai sušaukė apie 200 clevelandiečių. Praėjo geroj pasilinksminimo nuotaikoj.

Studentų Draugijos vakaras taip pat sutraukė apie 200 svečių. Parengta programa tikrai buvo verta didesnio dėmesio, bet du, vienas po kito vykę parengimai, svečius kiek išskirstė. Gražiai pasirodė solistė Natalija Aukštuoliene ir studentų trio: Malcanaitė — Bartuškaitė — Žilinskaitė. Savo kūrybą skaitė rašytojas J. Gliuda. Buvo ir studentų trupiniai.

Vakaras buvo darnus ir nuotaikingas.

SKAUTAI MINES VASARIO 16

Skautų tuntas Neringa ir Skautų Vėtininkija Clevelande, vasario 22 d. 4 val., Lietuvių salėje, rengia Vasario Sešioliktosios minėjimą, su atitinkama programa, visam lietuvišakajam jaunimui. Kviečiami visi clevelandiečiai, su savo jaunimu, į minėjimą atsilankyti.

NAUJA TEISININKŲ VALDYBA

Vasario 8 d. Clevelande įvyksusiame teisininkų dr-jos skyriaus susirinkime išrinkta nauja valdyba ir pasitarta dėl tolimesnės veiklos. Į naują valdybą įėjo ir pareigomis pasiskirstė šie teisininkai: A. Gailiūsis, J. Krygeris ir F. Mackus; kandidatai valdybon: St. Lazdinis ir Vyt. Pašakarnis.

Į vasario 21-22 d. Chicagoje kviečiamą visuotiną Teisininkų dr-jos narių suvažiavimą iš Clevelando atstovais vyksta teisininkai J. Krygeris, F. Mackus, J. Leonas ir V. Pašakarnis.

KLAIPĖDOS SUKILIMO MINĖJIMAS

Clevelande numatomas surengti gavėnios metu. Klaipėdos sukilimo dalyviai, gyvenę Clevelande, ryšium su numatomu minėjimu, prašomi atsiliepti: Vyt. A. Braziuliui, 1443 E. 63 St., telef. EX 1-9785.

RENKAMI PRENUMERATORIAI J. CICENO KNYGAI

Balandžio mėn. išleidžiamai žurn. J. Ciceno knygai "Vilnius tarp audrų" garbės prenumeratoriai renkami ir Clevelande. Pirmieji knygą užsisakė — V. Alseika, K. Gaižutis ir St. Lazdinis. Norintieji garbės prenumeratoriais gali užsirašyti Dirvos red. Knygos kaina — 5 dol.

LITUANISTINĖS MOKYKLOS MOKINIAMS

Šeštadienį, vasario 14 d. 8:30 val. ryto, šv. Jurgio parapijos bažnyčioje, bus pamaldos už Lietuvą. Po pamaldų trumpas minėjimas bažnyčios salėje. Prašomi tėvai ir moksleiviai pamaldose ir minėjime gausiai dalyvauti.

SLA 14 KUOPOS AUKOS

SLA 14-toji kuopa, iš savo kasos paskyrė: Vilties Draugijai \$50.00, Radijo Klubui \$10.00 ir skautams \$10.00.

MIRĖ A. KUNCAITIENE

Vasario 3 d. mirė veikli SLA kuopos narė A. Kuncaitienė.

BUVO PAKVIESTAS Į TV

Algirdas Muliošis, Holy Name Highschool 12 klasės mokinys, praeitą šeštadienį, 6:15 val. buvo pakviestas į WEWC televizijos stoties programą, kur parodė savo dailės darbus.

Algirdas praėjusiais metais tarptautinėje augštesniųjų mokyklų meno parodoj, Los Angeles, Cal., laimėjo pirmą vietą ir gavo stipendiją 250 dol. iš Washington Meno Instituto.

ARCH. S. KUDOKAS Į SAVO NAMUS

Arch. S. Kudokas šiais metais pasiūstė gražius namus Naujosios parapijos rajone. Šiomis dienomis, su šeima, į naujus namus ir persikraustė. Dabartinis arch. S. Kudoko adresas: 17012 Dorchester Dr., Cleveland 19, Ohio.

LIETUVIŲ SALĖS VADOVYBĖ

Lietuvių salės ir klubo naują menadžerį Povilą Joną Šukį visais reikalais gali pasiekti kiekvieną dieną nuo 7 val. vakaro iki 9 val. vakaro Klube. Telef. EX 1-1143. Salės ir klubo sekretorių Vikt. Tulauską galima rasti Lietuvių Klube trečiadienio vakarais. Pas jį galima tvarkyti akcijų (šėrų) ir kt. reikalus.

PARDUODAMI NAMAI

Superior ir East 94 St. labai geras dviejų šeimynų namas. 5 ir 5 kambariai. 3 kambariai 3 augstė.

Labai gražus, puikiam stovį vienos šeimos East 84 St. Gaso šildymas. Įrengtas trečias augstas.

Ray Nausneris
UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

NAMŲ REMONTAS, DAŽYMO BEI DEKORAVIMO DARBAI

atliekami sąžiningai, greitai ir pigiai. Kreiptis: V. Rickus, tel. HE 2-0683 (vakarais nuo 6 iki 11 val.) arba — 1505 Addison Rd.

VESTUVĖS

Vasario 7 d. šv. Jurgio bažnyčioje susituokė Genė Rugeytė ir Kostas Brazaitis.

UŽPILDO INCOME TAX PAREIŠKIMUS

Income Tax pareiškimai užpildomi P. P. Muliošo įstaigoje (6606 Superior Ave.). Kiekvieną dieną pildo įstaigos raštininkė ponė C. Graft. Po banko darbo valandų kasdien pildo C. P. Šukys ir T. Leibinger nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.

PARDUODAMI JAUOKS NAMAI

Dviejų šeimų — 5 ir 4 kambariai.
Vienos šeimos — 6 kambarių. Namai Star Ave.
Kreiptis: P. P. Muliošis, 6606 Superior Ave.

ISNOMUOJAMAS KAMBARYS

Išnomuojamas kambarys, su baldais, vienam asmeniui.
Kreiptis: 7305 Hecker.

ISNOMUOJAMAS KAMBARYS

Dviejms vyrams ar šeimai be vaikų. Gali naudotis virtuvė.
1905 Rotbury Rd.
GA 1-0247.

PARDUODAMAS GERAS ŪKIS

Mažas ūkis. Mažiau darbo, bet geresnis pelnas. 22 akrų prie svarbaus plento. 8 kambarių modernus namas, 2 kambarių žemelis pakelėj, vištėdė, įrankių sandėlys. Žemė yra puiki daržui. 35 minutės autobusu į miesto centrą. Visi pastatai geram stovį. \$19.500.00. Pusę grynais pinigais. Eastern Realty, 3/4 mylios nuo Twinsburgo, prie 14 kelio. Mes turim parduoti daug kitų ūkių.
Šaukti: EN 1-0937.

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvis įstoti į Lietuvio Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs parengimai.
Kviečia visus lietuvis savojoj salėj daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

ATIDARYTA NAUJA LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežniai geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave.

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park

EX 1-0911

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ZEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

ORGANIZACIJOS REMIA SKAUTUS

Skautų Tėvų ir Rėmėjų Valdyba šiomis dienomis kreipėsi į visas mūsų organizacijas, biznierių ir pavienius labiau pasiturinčius asmenis kviesdama stoti į skautų rėmėjų eiles, įnešant išgalės auką. Šis kreipimasis sutiko gerą atgarsį. Aukos plaukia ir tikimasi, kad visi, kuriuos buvo kreiptasi, parodys palankumą skautams.

Remkime skautus! Remdami mūsų skautus, paremsime lietuvišką reikalą, lietuviybę, Lietuvą.

Skautų Tėvų ir Rėmėjų Valdyba

PADARYTA OPERACIJA

Leonui Keženiui padaryta operacija. Ligonis sveiksta Dr. Degesio prižiūroj Policlinic Hospital.

ATVYKSTA CHICAGOS LIETUVIŲ TEATRAS

Chicago Lietuvos Teatras rengia antrąsias savo gastroles į Clevelandą. Teatras clevelandiečiams parodys Antano Ruko trijų veiksmų linksnų nutikimą "BUBULIS ir DUNDULIS". Veikalą režisuoja pats autorius.

Clevelande "Bubulis ir Dundulis" bus vaidinamas šeštadienį, kovo mėn. 7 dieną, Public Auditorium Little Theatre salėje.

Smulkesnės informacijos bus paskelbtos vėliau.

BALFO 38, 55 IR 68 SKYRIAUS CLEVELANDE RINKLIAVŲ DAVINIAI

Visi trys skyriai per drabužių vaju surinko visai neblogų drabužių 5.006 svarus ir 2.213 dolerių ir 60 centų pinigų.

P pinigai ir drabužiai jau pasiųsti Balfu centrui. Be to, Balfu 55 skyrius prieš kelias dienas atskirai yra išsiuntęs Balfu centrui 411 dolerių ir 29 centus.

Daugiausia aukų pinigais surinko: Z. Obelenis, P. Ambrazas, E. Skrebulytė ir J. Žukauskas.

Didžiausia vieno asmens auka 20 dolerių, mažiausia — 25 centai. Kas ir kiek paaukojo, bus paskelbta "Dirvoje" ir "Drauge".

Reikiame didelę padėką abiejų parapijų klebonams už paskelbimą vaju ir paraginimą aukoti. "Dirvos" redaktoriui B. Gaidžiūnui už nemokamai atspausdinimą plakato, J. Rimasauskui už davimą daugelio adresų, organizacijoms ir draugijoms už pinigines aukas. Aukų rinkėjams už aukų rinkimą ir aukotojams už aukas.

Ypatinga padėka priklauso p. S. Laniauskui už taip gerą ir tvarkingą piniginių aukų vaju tvarkymą.

Visi Balfu skyriai Clevelande

PARDUODAMA

Virtuvės pečius, virtuvės stalai, 4 dėdės, 5 dalių miegamasis, lova su matrasu.

Kreiptis: 6721 Edna Ave.

Telef.: HE 1-0843.

Į GERESNĘ ATEITĮ

Kad sulauktume geresnės ateities — turime patys laiku pasirūpinti. Turime kelti ir svarstyti geras sumanymus ir juos įgyvendinti. O kelias į jų įgyvendinimą veda per taupumą.

Taupymas yra tikras kelias į geresnę ateitį!

Lietuvių Bankas yra saugi ir pelninga taupymo vieta. Kiekviena knygtė apdrausta Federal Insurance Corp iki \$10.000.

Darbo valandos nuo 9:30 iki 3:00 val.

Trečiadieniais iki 12:00, šeštadieniais iki 1:00 val.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE 1-2198

Cleveland, Ohio

Jūsų pinigines draugas yra MONCRIEF

šildymo ir oro atvėsinimo sistema

THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

P J KERSIS

716 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2621

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBBS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko

7526 Star Avenue

Cleveland 3, Ohio

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wilkelis - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vesinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENdicott 1-1763

NOW'S THE TIME TO SUMMER-IZE!

LOW COST, LAY-AWAY VACATION PLAN

CEDAR POINT
ON LAKE ERIE

JOIN NOW!
It's easy, economical! A down payment of only \$2.00 and small weekly payments will assure you a carefree, paid-up vacation this summer.

A FULL WEEK of pleasure... 7 days and 7 nights—with 3 delicious meals daily, attentive accommodations, new entertainment features.

A FULL WEEK including Meals \$50.00 one person \$72.00 two in a room!

U.S. HIGHWAY 6, six miles east of Sandusky

For full information write DEPT. "A" CEDAR POINT ON LAKE-ERIE Sandusky, Ohio

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 6820 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio.—Telefonas: ENdicott 1-4486, Redaktorius Balys GAIDŽIČNAS (buto telefonas: GARfield 1-7406).

Tautinės Sąjungos seimui besiruošiant

Prieš ALTS seimui susirenkant į Amerikos istorinį miestą — Philadelphia — naudinga išskirti keletą svarbių klausimų ir juos panagrinėti. Gal seimas juos išdiskutuos ir padarys reikalingus nutarimus.

ALTS yra daug gražių darbų atlikusi, daug naujų idėjų iškelusi, tačiau gyvenimui vis kunkuliuojant atsiranda vėl naujų reikalų, kuriuos reikia kelti viešumon, juos svarstyti ir įgyvendinti.

Kiekvieno organizmo gyvybės ženklai pasireiškia jo veikloje — dinamikoje. TS kaip tautinis lietuvių bendruomenės esminis organas turi būti dinamiškesnis, turi parodyti žymiai daugiau veiklos ir apimti naujas lietuvių bendruomenės darbo šakas. TS veikla turi tapti plačiosios visuomenės dėmesio centru, nes ji stovi jos avangarde ir nesijaučia tautos bei valstybės reikalu su jokiais tarptautiniais interesais, nesupainioja aklois partinėmis bei konfesinėmis dogmomis.

Seimo suvažiavimo proga tebūna leista pasisakyti rūpinamais klausimais, kad rinktiniai vietos atstovai galėtų iš anksto susipažinti su iškeltomis problemomis.

1. PERIODINĖ SPAUDA

Spauda yra visuomenės dvasinis penas. Kokia spauda, tokia ir visuomenės dvasinė ir politinė kultūra bei ūkinė pažanga. Todėl seimo suvažiavime spaudos reikalas turėtų būti pagvil-dentas gana rimtai. "Vilties" steigiamajame suvažiavime buvo diskutuotas "Dirvos" leidimo sudaržinimas, žengiant palaipsniui iki dienraščio leidimo. Tačiau iki šiol šis svarbus klausimas dar nėra realizuotas. Kurios priežastys tai trukdė padaryti, "Vilties" valdyba nėra nieko viešai paskelbusi. Vertinant iki šiol pasirodžiusius Dirvoje straipsnius bei jų įvairumą tenka pasakyti, jog Dirvos leidimo sudaržinimas yra dar per ankstyvas, nors Dirva savo kokybe bei kultūra yra toli pralenkusi kitą spaudą. Dirvoje nerasi nei to purvo nei pagriežos, kai kitoje ir vieno ir antro apstu.

Dažniau leidžiamam laikraščiui reikia turėti žymiai daugiau spaudos bendradarbių iš įvairių gyvenimo sričių. Dviejų ar trijų kartų savaitėje leidžiamam laikraštyje dar negalima būtų dėti kasdien kintančių politinių žinių, kurių yra gausu ir nereikia didelių bendradarbių kvalifikacijų, be kurių neapneina savaitraščiai, nors ir dažniau leidžiami. Politinės trumpalaikės žinios savaitraščioje tuojau pa-

A. MUSTEIKIS

sentų, būtų neįdomios ir laikraštis taptų menkutėliu. Tad pirmoje eilėje reikia sudaryti reikiamą kadra bendradarbių, o paskui jau galvoti apie jo sudaržinimą.

Tinkamų spaudos bendradarbių pritraukimas tegalimas tik per honorarą. Rimtam straipsniui paruošti reikia ir laiko ir išlaidų atitinkamai medžiagai įsigyti. Entuziastų bendradarbių, kurie rašo be atlyginimo ne daug, o kartais ir jiems pritrūksta dinamiškos energijos, kai nėra katalizatoriaus arba gyvenimo aplinkybės nepalankiai tam darbui susiklosto.

Aišku, jog redaktorius mielai mokėtų honorarus, jei turėtų lėšų, o lėšų klausimas glūdi prenumeratos mokesčioje ir skelbimuose. Dabartinė Dirvos prenumerata — 5 dol. — nėra augšta, vertinant jos augštą kokybę ir apimtį. Norint honorarams lėšų sudaryti, reikia Dirvos prenumeratą pakelti bent iki 6 dolerių metams. Nors Dirvos prenumeratorių skaičiaus nežinau, tačiau jis turėtų būti nemažesnis kaip 3-4000 arba vid. 3500. Pakėlus vienu dol. mokesį, honorarams sudarytų apie 3500 dol. Vienam numerui tekėtų apie 70 dol. honoraro ar vienam puslapiui — 10 dol. (7 pusl. apmokami). Paruošti tinkamos medžiagos vienam laikraščio puslapiui nėra jau taip lengva, o atlyginimas — 10 dol. nėra didelis, atskaičius mokesčius. Tai nebūtų tikras atlyginimas už sugaištą laiką, įdėtą darbą ir padarytas išlaidas, tačiau moraliai bendradarbis jautųsi patenkintas.

Abėjočiau, kad, pakėlus prenumeratą, sumažėtų skaitytojų skaičius. Geros spaudos kiekvienas laukia ir nesigaili mokesčio. Jis nemėgsta bekraujės spaudos, nemėgsta purvais besidrapstančios. Pakėlus prenumeratą, vieno numerio kaina būtų apie 11,5 cento. Ar tai daug? Juk už amerikėnės spaudos egz. mokame 7 ct. Nors jame labai daug puslapių, tačiau skaityti tėra geri keli puslapiai. O jei atmesti kriminalinius aprašymus, gausi kokius 2 ar 4, bet nedaugiau puslapių ir tai su svetimoms idėjomis. Prenumeratos padidinimas ir laikraščio patobulinimas yra abipusis laimėjimas — ir bendradarbio ir skaitytojo.

Šitaip patvarkius prenumeratorių mokesį ir dar pakėlus laikraščio kokybę bei pajvairinus, prenumeratorių skaičius nesumažėtų ir, o jei susidarytų lėšų daugiau, gal būtų galima kas trys ar keturi mėnesiai leisti

kultūrinius priedus. Atėjus iki tokios būklės reiktų jau svarstyti laikraščio sudaržinimo klausimą. Seime ši auktuali problema turėtų būti pakadenta.

2. "VILTIES" REMIMAS

Iš pranešimų spaudoje apie Vilties reikalus susidaro įspūdis, jog ir čia reikalinga tam tikro paskatinimo iš seimo pusės. Seimas turėtų priimti rezoliuciją, nors ir ne imperatyvinio charakterio, bet daugiau sugestijuojančią, kad kiekvienas TS narys įsigytų akcijų nemažiau kaip už 100 dol. Tokia sugestijinio pobūdžio rezoliucija veikty skatinančiai, visai netaikant jokių sankcijų negalintiems to padaryti.

3. LITERATORO FONDO SUDARYMAS

Tautinė Sąjunga, stovėdama lietuvių bendruomenės priešakyje, puoselėdama tautinės kultūros idėjas, negali stovėti nuolačiai, neremdama efektyviai tų gražių lietuviškos ugnies nešėjų bendruomenės tarpan. Tautinių aspiracijų bei jos tradicijų ugdytoja tegali būti tik Tautinė Sąjunga, nes tik ji nėra supančiota tarptautiniais, lietuviams dažnu atveju svetimais idealais. Todėl šiame TS seimo suvažiavime turi būti priimtas nutarimas, būtent:

LTS tautinei literatūrai ir kultūrai remti organizuoja fondą. Šio fondo vardas būtų toks: **Tumo-Vaižganto literatūros — kultūros fondas**. Šio fondo sudarymu ir vėliau tautinei literatūrai remti premijų skyrimu būtų įamžintas ir pagerbtas šviesiausios atminties TS idėjų nešėjas ir jų ugdytojas Tumas-Vaižgantas. Jis buvo ir yra lietuvių bendruomenės idealų ir tikslų simbolis. Jo raštuose bei jo asmenyje buvo labai gražiai suderinti lietuvių bendruomenės kilnieji siekimai: tautinė kultūra, tautiniai gražūs papročiai, nesužadinti religija, asmeniš, bet ne turto pagarba.

Iš šio fondo kasmet būtų skiriama 500 dol. literatūros-kultūros premijai už geriausią tų metų pasirodžiusių tautinių aspiracijų literatūrinį veikalą. Tokiu galėtų būti beletristikos, poezijos, dramos, muzikos, meno ar mokslo veikalas. Nors premija nebūtų didelė, tačiau jos gavėjas moraliai paremtų ir skatintų kiekvieną kitą eiti tautos idealų keliais.

Lėšų sudarymas nėra sunkus, reikia tik labai nedidelio noro tai įvykdyti. Pradžioje tikriausias lėšoms rasti kelias — pačių TS aktyviųjų narių kasmetinis įnašas po vieną dolerį. Tokiam svarbiam reikalui po vieną dolerį paskirti nesunku, bet labai prasminga. Geriau atsakyti vieną kartą nuo pigios vertės kino. Be apsidėjimo nario mokesčiu galima įieškoti ir literatūros mėcenatų, o jų tikrai atsiras. Kasmet TS, o kartu ir visa lietuvių bendruomenė, šventų dar vieną tautinę šventę — tautinės literatūros premijos įteikimo iškilmes ir pagerbtų tų iškilmių vyriausį asmenį — literatūros ar apskritai meno bei mokslo atstovą. (B. d.)

Philadelphia

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

šas tautinės srovės vyriausias reprezentantas mūsų vyriausiosios bendrinės organizacijos — Amerikos Lietuvių Taryboje ir BALFe — tuo pačiu metu yra pasiekęs augšto laipsnio ir amerikiniuose politiniuose sluogsnuose, dabartiniu metu taip nepaprastai svarbiuose ne tik šio krašto, bet ir viso pasaulio, taip pat ir Lietuvos reikalams. Tad mūsų uždavinys yra Antaną Olį ne tik už tai pagerbti, bet taip pat ir pademonstruoti mūsų solidarumą, drauge pademonstruoti ir apskritai lietuvių troškimus, siekiant šiuo metu visiems lietuviams svarbiausiojo tikslo — gimtojo krašto laisvės. Rengiamasis pokylis kaip tik ir skiriamas šiai demonstracijai. Numatoma, kad pokilyje bus visa eilė įžymių asmenų ir iš amerikiečių politinių sluogsnų.

Todėl yra svarbu, kad ši demonstracija būtų ne vien tik Philadelphiaje ar jos kaimynystėje gyvenančių lietuvių demonstracija, bet demonstracija lietuvių iš visų Amerikos kampų!

Taigi, šiame pokilyje dalyvauti yra kviečiami ne tik Tautinės Sąjungos seimo dalyviai, bet taip pat visi lietuviai visuomenininkai ir iš visur, ypač senesnės kartos visuomenininkai, visai nežiūrint, ar jie yra ar nėra Tautinės Sąjungos nariai.

Maža to, šiame pokilyje dalyvauti kviečiami ne tik patys lietuviai visuomenininkai, bet taip pat ir suaugusieji jų jaunimais.

Kodėl? Ogi todėl, kad ši demonstracija bus viena iš geriausių progų jaunoms lietuvių tams ir jauniems čia, Amerikoje, gimusiems lietuviams parodyti, jog Amerikoje ne tik ne gėda, bet net ir graži garbė būti lietuvių. Antanas Olis yra gyvas pavyzdys, geriausias to įrodymas. Lietuviai tėvai, kuriems kartais gal sunku savo jaunimą tuo įtikinti, turėtų koplačiausiai šia proga pasinaudoti.

Numatoma, kad šis pagerbimo pokylis bus iš dviejų dalių. Visų pirma, seimo posėdžio pirmajai daliai pasibaigus, 6 valandą vakarė vienoje ADELPHIA viešbučio salėje bus iškilmingas susirinkimas, kuriame svečiams bus pasakyta, kodėl ir už ką mes Antaną Olį gerbiame. Šis iškilmingasis posėdis bus papuoštas trumpu koncertu. Posėdis truks 1 valandą. Po to, kitoje salėje — iškilminga vakarienė su įvairių vietovių atstovų ir svečių sveikinimais.

Vaidzas iš didelės gamtos nelaimės — potvynio nuterotos Olandijos. Žmonės gelbėjosi kuo kas pajėgė, bet yra virš 2000 žuvusiųjų. Padaryta miliardiniai nuostoliai. Tokios potvynio nelaimės Olandija dar nebuvo mačiusi.

Tautinės Kinijos vadas gen. Chiang Kai-Shek Formozoje per oro kadetų baigimo iškilmes.

Šios demonstracijos organizavimu maloniai sutiko rūpintis Philadelphiaje susidaręs komitetas, kurio priešakyje yra pp. Čeledinas, Kaniušis ir vietos ALT Sąjungos skyriaus valdyba.

SVEČIAI,

pasiryzantieji toje lietuviško solidarumo demonstracijoje dalyvauti, prašomi tuojau susisiekti su vietos A.L. Tautinės Sąjungos skyriaus valdyba ir pranešti, kiek asmenų rengiasi tam vakarui vykti į Philadelphia. Tie, kurie manys Philadelphiaje apsigistoti ir nakvyni (iš toliau atvykstantieji), prašomi užsisakyti kambarius ta pačia tvarka, kaip ir seimo dalyviai, tai yra, pirma nurodytoju adresu. Žinoma, visi svečiai kviečiami apsilankyti ir seime, ypač sekmadienį po pietų, kada numatomas viešas seimo posėdis su atitinkama paskaita ir rezoliucijos priėmimu.

AR APSIMOKA?

Ne vienam kils klausimas, ar tai ne per brangiai kaštuojas žygis? Kelionė į Philadelphia, viešbutis, dalyvavimas pokilyje ir dar šokių tokių išlaidų...

Tikrai, pasiryzimas dalyvauti tokioje demonstracijoje yra suirštą su išlaidomis. Bet tai išlaidos, greičiausiai ne didesnės, kaip šiaip jau koks išvažiavimas į svečius į kitą miestą, pas gimines ar pažįstamus. O reikšmė, kaip minėta, dvejojama: ir pasitarnavimas tautiniam lietuviškam reikalui, ir galbūt, lietuviškoms dvasios žymus pastiprinimas savo seime. Tai apsvaresdąs turės pripažinti, kad reikalas išlaidų vertas.

Taigi dar kartą: ruoškimes, kas tik galim, į Philadelphia įkovo 14 dienas!

AR ŽINAI?

1945 metais prezidento Roosevelto štabas buvo 53 asmenų ir per metus kainavo 256,431 dolerį. Trumano laikais tas štabas paugo iki 225 asmenų, o metinės išlaidos siekė 998,254 dolerius.

Trys buvę JAV viceprezidentai vėliau buvo išrinkti ir prezidento pareigoms: Teodoras Roosveltas, K. Kulidžas ir H. Trumanas.

JT spaudos ir radijo skyriaus tarnautojų algos prasideda nuo 135 dolerių į savaitę. Jokių mokesčių JT tarnautojai nemoka. Atostogų (žinoma, apmokamų) amerikiečiai gauna 6 savaites, užsieniečiai — 10. Be to, pastarieji, vykdami atostogų namo, gauna žymius priedus kelionės išlaidoms.

Š. Dakotos valstybėje nereikalingi leidimai automobiliui vairuoti. Kiekvienas, sukakęs 15 metų, gali sėsti mašinon ir važiuoti.

Montanos universiteto studentas Moricas Holliday gyvena ūkyje pas savo tėvus ir kiekvieną dieną skrenda 130 mylių lėktuvu į universitetą, o po paskaitų tuo pačiu būdu grįžta namo.

Praėjusiais metais JAV gyventojai surūkė rekordinį cigarečių kiekį — už 4 milijardus dolerių. Kiekvienam krašto gyventojui virš 15 m. amžiaus teko 10 cigarečių į dieną.

Naujausia konservų rūšis — konservuotas vanduo. Kaina —

10 centų už 1 skardinę. Tuo tarpu jais naudojasi tik kariuomenė. Vanduo yra destiliuotas, o skardinės nerūdija, nesušąla ir neskesta.

Vienintelis krašto miestas, kuriame ir katės, kaip šunės, privalo turėti "medalį", yra Seattle, Vašingtonas. Didžioji surinkto kačių mokesčio dalis sunaudojama benamių kačių globai.

Neseniai vienas jaunas "provincionalas" sumanė pasiekti Empire State dangoraižio viršūnę ne keltuvo, o savo paties kojų pagalba. Per 35 minutes jis tikrai užkopė į 102 aukštą.

Oro spėjimų patikimumas, išreikštas procentais, yra 88,4%

Amerikos telefonų ir telegrafų centrinė įstaiga tvirtina, kad daugiausia telefonu pasauly šneka kanadiečiai: 378 pasikalbėjimai per metus nuo galvos. Daugiausia telefonų turi New Yorkas — 3.349.923, daugiau nei Prancūzija ir visas Azijos kontinentas paėmus kartu. Sovietuose viso yra 861,181 telefonas. Tame skaičiuje nesą nei vieno privataus, visi valdiniai.

Teisybės vardan reikia pažymėti, kad žinios apie Sov. Rusiją yra pasenusios 16 metų. Minėtoji įstaiga kasmet gauna pranešimus iš 250 kraštų, tik ne iš Sovietų Rusijos.

Kadaise čia stovėjo kartuvės. Vėliau, kartuves nugriovus, toje pačioje vietoje įsteigtos neturtėlių kapinės. O dar vėliau — ir šandie — čia yra viena gražiausių New Yorko aikščių — Washington Square.

1970 metais Panamos kanalas būsiąs beivitiškai užsikimšęs. Jau dabar JAV vyriausybė studijuoja kanalo praplatinimo problemą. Pionierių generolas Strattonas siūlo esamą kanalą paplatinti ir pagilinti. Tam darbu reikės 10 metų laiko ir 2,5 milijardų dolerių. Kitą projektą patiekė profesorius Hobbs. Jis siūlo iškasti 700 metrų augščio kalnų padėdėje tunelį. Tunelis turėtų būti 230 kilometrų ilgio, ilgiausias pasauly. Laivai tame tunely, kaip ir dabartiname Panamos kanale, būtų velkami garvežių. Kelionė tokiu tuneliu truktų 30 valandų.

Šią žiemą Londone viešpatauja nepaprastas rūkas. Rūko pasekmis vien gruodžio mėnesį mirė 6000 londoniečių. Ta proga primenama, kad 1940 metų rugsejo mėn., kada Londonas daugiausia kentėjo nuo vokiečių aviacijos, nuo bombų žuvo mažai ką daugiau (6975) londoniečių.

Vr.

Visuomenės veikėjai — veteranai

JONUI TAREILAI,

dėl jo mylimo sūnaus mirties, reiškiamė gilią užuojautą

ALTS Waterburio Skyrius